

OFFISERSBLADET

Tidsskrift for Befalets Fellesorganisasjon

4
2014

**Litt av hvert
Kjekt å ha!
Leserbrev
Hva skjer?**

BFOs 9. Ordinære Kongress **-KAPTEIN JENS JAHREN NY LEDER BFO!**

Frigjørings- og veterandagen 8. mai

Supreme Allied Commander Europe
General Phil Breedlove svarer Offisersbladet

Norsk marinefartøy
deltar i Østersjøen

Ukraina-krisen fortsetter
– hvordan påvirker dette NATO?

**Kunnskap
er makt!**

STORE FORDELER FOR DEG SOM SKAL TJENESTEGJØRE I UTLANDET.

BENYTT DENNE MULIGHETEN TIL Å FÅ EN FLOTT BMW TIL SPESIELT GUNSTIG PRIS.

NÅR DU TJENESTEGJØR UTE KAN DU BESTILLE NY BIL GJENNOM BMW DIPLOMATIC SALES FØR DU RETURNERER TIL NORGE. VI VIL ORDNE MED FORTOLLING OG REGISTRERING PÅ NORSKE SKILTET.

Kjøp ny BMW på diplomatbetingelser. Priser langt under ordinære taxfree-priser. For nærmere informasjon kontakt Bilia Stenshagen, BMW Diplomatic Sales ved:

Per Erik Funderud, e-post pef@bilia.no, tlf. 478 99 990.

3-SERIE TOURING
Pris fra € 21.200,-

5-SERIE TOURING
Pris fra € 29.100,-

X3
Pris fra € 24.100,-

X5
Pris fra € 36.700,-

BMW DIPLOMATIC SALES.
JOY KNOWS NO BORDER.

BMW EfficientDynamics
Mindre forbruk og utslipp. Mer kjøre glede.

Bilpris er eks. frakt og leveringsomkostninger.
Forbruk blandet kjøring alle modeller: 0,64–1,01 l/mil. CO₂-utslipp: 149–236 g/km.

Bilia Stenshagen Skøyen
Drammensveien 213, Oslo

Per Erik Funderud
E-post pef@bilia.no | Mobil 478 99 990

På tide med litt ferie?

Det er fortsatt fullt trøkk for alle ansatte i Forsvaret. Første halvår har vært preget av høyt øvingsnivå, og internasjonale bidrag. Og over alt dette ligger utfordringene med en anstrengt forsvarsøkonomi, og mangelen på personell innen enkelte kategorier. Forsvaret er heldige og har lojalt og dyktig personell, som alltid løser pålagte oppgaver. Men det er viktig å huske på at høyt tempo og stort arbeidspress over lengre tid, tærer på kreftene. Både Forsvarsministeren og Forsvarssjefen har nok en gang presisert at personellet er Forsvarets viktigste ressurs. Og da er det viktig å huske på at alle og enhver periodevis trenger litt «pusterom», for å bygge opp litt overskudd, tenke nye tanker, og bli klar til ny innsats. Med det i tankene, håper jeg en velfortjent sommerferie kommer godt med for alle!

4
juni
2014

DENNE UTGAVEN

Det er satt av god plass til BFOs 9. ordinære Kongress, der BFOs satsningsområder for de kommende tre år og kursen videre er staket ut. BFO fikk også ny ledelse, kaptein Jens Jahren ble valgt som ny leder, og som nestleder fikk han med seg «BFO-veteranen» major Rune Rudberg. En ledelse som med ulik bakgrunn og fartstid utfyller hverandre meget godt. Offisersbladet har også besøkt KNM Valkyrien i Østersjøen. En fyldig artikkel om deltagelsen på denne NATO-øvelsen, er vel verdt å lese. Tilstedeværelsen i Østersjøen er knyttet til situasjonen i Ukraina og den usikre situasjonen der. Dere vil også i denne utgaven finne artikler om usikkerheten i Mellom-Europa og hvordan NATO og Russland forholder seg til den.

Offisersbladet er også privilegert, som på anmodning og fremsendte spørsmål, har fått svar fra selveste Supreme Allied Commander Europa (øverstkommanderende for NATO i Europa), General Phil Breedlove, rundt tema NATO og Ukraina-krisen. Dette sier litt om generalen som person, når han tar seg tid til å svare på spørsmål fra Offisersbladet, i en svært så hektisk tid! Det skal også sies at jeg fikk hjelp av Sverre Diesen til å spissformulere mine spørsmål, med den tidligere forsvarssjefens uklanderlige Oxford-engelsk.

Pressens Faglige Utvalg (PFU) Offisersbladet ble klaget inn til PFU på grunnlag av min lederartikkel i desemberutgaven 2013, der jeg sa hva jeg mente om enkelte tillitsvalgte i Norges Offisersforbund, og deres forhold til sannheten. Klagen fra NOF, og PFUs reaksjon/avgjørelse, kan dere lese på Gule sider i denne utgave. Offisersbladet blir ikke «dømt», men får kritikk. En kritikk jeg merker meg, men er uenig i. PFU mener at NOF burde fått anledning til å komme med tilsvarende/omøtegjaldelse av min skarpe kritikk. Omøtegjaldelse på meningsbærende spalter, er et svært debattert tema i presse- og journalistkretser. Mange mener at en enkeltpersons uttrykte meninger i slike spalter, ikke nødvendigvis bør gis adgang til omøtegjaldelse, da det tilkjenner hva spaltisten personlig mener. Hadde det imidlertid vært en kronikk, eller en artikkel, hadde det vært mer naturlig at den kritiserte hadde fått anledning til å «forsvare» seg. Nok om det.

God sommer og sommerferie alle sammen! Dere har fortjent det!

Einar Holst Clausen

Redaktør Offisersbladet

OFFISERSBLADET

ORGAN FOR BEFALETS FELLESGRUPPESAMMENHANG

BFO:

Postboks 501 Sentrum, 0105 Oslo
Telefon 23 10 02 20
E-post: post@bfo.no
Internett: www.bfo.no

OFFISERSBLADETS TILSYNSKOMITÉ:

Ris og ros, og eventuelle tips om utgavene kan sendes til tilsynskomiteen@bfo.no

ANSVARLIG UTGIVER:

Jens Jahren

REDAKTØR:

Einar Holst Clausen

REDAKSJON OG ABONNEMENTSAVDELING:

Se adresse for BFO
E-post: Offisersbladet@bfo.no
Tlf. abonnementsavdeling: 23 10 02 43
E-post: mona.eriksen@bfo.no

Tilsluttet Yrkesorganisasjonenes
Sentralforbund-Stat

ANNONSEANSVARLIG:

2PUNKT AS V/KARIN SMEDSRUD
Mobil: 98 20 54 16 karin@2punkt.no

Signerte artikler representerer ikke nødvendigvis BFOs mening. Forfattere er selv ansvarlig for innholdet og de meninger som fremholdes. Usignert innhold er redaksjonelt.

GRAFISK PRODUKSJON:

Design: punkt&prikke punkt@prikke@me.com
Trykk: UnitedPress Poligrafija

BILDER: Hvis ikke annet er oppgitt, er bildene tatt av Forsvarets Mediesenter.

FORSIDE: Jens Jahren ble valgt som BFOs nye leder.

Foto: Morten Granhaug

REDAKSJONEN AVSLUTTET: 5. juni 2014

(Bekreftet opplag 2013: 10.350)

UTGIVELSESPLAN 2014:

NUMMER	MATR.FRIST	UTGIVELSE
5 august	08.08	22.08
6 oktober	03.10	17.10
7 desember	21.11	05.12

Offisersbladet drives etter redaktørplakaten.

FØLG BFO PÅ:

facebook.com/bfo.no
twitter.com/bfo12
instagram.com/bfo12

Markedets mest knallherlige førstehjemslån!

Det er mye å spare om du skal skaffe deg din første bolig. Hos Gjensidige har vi skreddersydd noen fantastiske betingelser for deg som er BFO-medlem, med blant annet nominell rente på 3,40 %*

Sjekk pris og søk om lån på **03100** og **gjensidige.no/ysknallstart**

*Prisen er per 1.11.2013 og kan bli endret.
Priseksempel Førstehjemslån 2 mill. over 25 år,
eff. rente 3,50 %, totalbeløp kr 2.986.663.

Containerløsninger til forsvaret

BNS er en av Nordens ledende aktører på containere og leverer blant annet skreddersydde containerløsninger til Forsvaret. Gjennom langsiktig strategiarbeid, organisasjonsjusteringer, vellykkede investeringer, målrettede markeds-tilpasninger og sunn vekst har vi satt oss nye, visjonære mål. Sammenfattet i dette: «BNS skal anerkjennes som den ledende containerleverandøren i Skandinavia innen 2016.»

bns.no | salg@bns.no | 22 90 92 50

FASTE SAKER:

Redaktøren: På tide med litt ferie?	3
BFO leder:	22
Giv akt!	23
Hva skjer?	24
KAFO&BESO	35
Litt av hvert	36
Leserbrev	38
I stolen til Morten	40
Tilbakeblikk	43
Kjekt å ha!	48
INTOPSKOKKEN	49
Filmanmeldelse	52
Internasjonale nyheter	58

ARTIKLER:

Kongressen valgte nytt lederskap i BFO	6
Frigjørings- og veterandagen	10
Sjøforsvaret gjennom 200 år – rett satsing til rett tid	13
Offisersbladet spør, og Saceur svarer	14
Kjeller flyplass – markering av 100 år med sivil luftfart	16
KNM «Valkyrien» leder NATO-styrke i Østersjøen	18
Kommandofartøy for 2. gang	20
Norsk militær tattoo overrasket igjen	44
Norsk verdensledende teknologibedrift på Hamar!	50
Europa i fare uten NATO	54
Dmitrij Trenin: Russland kan bryte sammen i en ny kald krig	55

Ny leder BFO, Jens Jahren (til venstre) og ny nestleder Rune Rudberg gratuleres!

KONGRESSEN VALGTE NYTT LEDERSKAP I

En samlet og meget vellykket 9. ordinære kongress på hotell Bristol i Oslo, staket opp kursen for BFO de neste tre år. Ny leder og nestleder ble valgt på kongressens siste dag.

TEKST: EINAR HOLST CLAUSEN
FOTO: MORTEN GRANHAUG

BFOs kongress samler drøye 70 delegater fra alle de fem regionene, befalsskoleelever og kadetter i henholdsvis BESO og KAFO, samt BFO Utland. I tillegg møter Hovedstyret, hele BFOs sekretariat, Valgkomiteen og dirigenter, til sammen 128 kongressdeltagere. Kongressen er BFOs øverste beslutningsorgan, og den godkjenner prinsipp- og handlingsprogram for kommende kongressperiode, behandler innkomne saker og foretar valg av blant annet ledelse og nytt Hovedstyre.

På kongressens første dag, hadde vi gleden av å ha Forsvarsminister Ine Eriksen Søreide til stede, og hun holdt da også en hilsningstale, selvfølgelig med ros til BFO for det konstruktive samarbeidet som hun har opplevd til det beste for Forsvaret og de ansatte. Kongressen fikk Statsrådets vurdering av situasjonen i Forsvaret, samt presiseringen at det er personellet som er den viktigste ressursen i Forsvaret. Skal man plukke ut én annen ting fra hennes tale, så må det være at hun gjentok sitt budskap om åpenhet. Uten åpenhet rundt utfordringene som Forsvaret står overfor, klarer vi heller ikke å løse de, sa hun.

Stabssjef Forsvarsstab, generaløytnant Erik Gustavsson holdt også en hilsningstale til BFO. Her fikk kongressen en status på økonomi, materiell og personell, der også stabssjefen kom inn på de utfordringene Forsvaret har, kanskje spesielt innenfor økonomi og personellsiden. Gustavsson spøkte for øvrig med at å holde tale etter Søreide, er som å hoppe etter Wirkola. Den siste av hilsningstalene ble holdt av leder YS, Jorun Berland. Hun understreket BFOs viktige rolle under etableringen av YS, og den sentrale

rollen BFO har hatt helt frem til i dag. Delegatene fikk et lite innblikk i politikken og hovedorganisasjons verden.

Det skal også sies at vi var så heldige å få to hornblåsere fra H M Kongens Garde, som blåste åpningsfanfare for Kongressen, samt de utrolig dyktige musikerne fra Den Kgl. Marines Musikkorps, som underholdt imellom talerne. Kongressen ble også svært overrasket når vaktmester Narvestad fra Borettslaget entret kongressalen etter leder YS sin tale. En svært morsom opptreden, der Narvestad fortalte at han følte seg hjemme på kongressen, fordi BFO har like mye ekspertise, orden og system på sakene, som han selv har i Borettslaget. Han tøyset også med de militære forkortelser, og tillot seg å foreslå alt fra nye logoer, til andre og kreative måter å rekruttere nye medlemmer på.

Leder BFO på åpningsdagen, Eivind Røvdde Solberg, som hadde 6 år som nestleder og 6 år som leder bak seg, holdt sin tale, og åpnet offisielt kongressen, der han understreket alvoret ved å spørre;

Hvem er BFO? «Jo, det er dere som sitter her i dag! Dere er talsmenn for BFOs over 5.000 tjenestegjørende medlemmer, og vi skal bli større!».

Solberg tok flere tilbakeblikk på sin tid som leder og stoltheten av å lede Forsvarets største arbeidstakerorganisasjon. Han avsluttet med å gjennomføre ett minutts stillhet for de av våre medlemmer som har gått bort siden forrige kongress. Kongressen ble så satt etter et formelt navneopprop. Kongressen fikk også besøk av kommandanten på Akershus festning, ikledd generalmajors uniform fra 1814. Han avkrevde

BFO

Delegatene var meget fornøyd med gjennomføringen av Kongressen.

Slik markerer BFO seg, også på hotell Bristol under Kongress.

avmelding fra de fem regionsstyrelederne, før han tok et historisk tilbakeblikk, knyttet opp imot 200-års markeringen av vår grunnlov.

Siste punkt på en hektisk første dag var gjennomgang av beretningen for 2011-2013, og regnskap 2011-2013.

Kongressens andre dag startet med utdelingen av Hedersprisen, BFOs høyeste utmerkelse. I henhold til statuttene kan "Hedersprisen tildeles enkeltpersoner som har opptrådt, handlet eller utvist et engasjement av en slik art at det er å betrakte som fremragende". Stig Snekvik fra Ørlandet mottok Hedersprisen! Snekvik mottok prisen til stående applaus fra salen.

I juryens begrunnelse heter det følgende om Stig:

Prisvinneren har med sitt store engasjement over lang tid bidratt til å ivareta BFOs medlemmer lokalt. Han er i tillegg en fremragende ambassadør for BFOs grunnsyn. Snekvik er engasjert på flere fronter og hans entusiasme og genuine omsorg for BFOs medlemmer lokalt, regionalt og sentralt gjør ham til en person som nyter stor tillit i organisasjonen.

BFO/Offisersbladet gratulerer prisvinneren Stig Snekvik!

Resten av dagen gikk med på behandling av innmeldte saker, Prinsipp- og Handlingsprogram for kommende kongressperiode, samt økonomiplan 2015-2020. Dette omtales naturligvis ikke i denne artikkel.

Kongressmiddagen med inviterte gjester i ærverdige lokaler på Bristol, ble for mange en opplevelse. Strykekvartetten Quartetto Testesterone spilte taffelmusikk under hele middagen, og den profesjonelle komiker og toastmaster Freddy Kjensmo ledet og underholdt gjennom hele kvelden. En høydare var når strykekvartetts solist sang to vakre sanger fra blant annet Chess.

Den tredje og siste dagen på kongress er i sin helhet satt av til valg, der valgkomiteen redegjør for sin innstilling, og kandidatene presenteres. Men før dette, fikk delegatene høre på et meget interessant foredrag av tidligere spesialoperatør, og nå forfatter av boken «Tenk som en kriger», Tommy Fjeldheim. Han klarte å holde delegatene våkne etter en lang natt i forkant, noe som må være beviset på at dette var spennende å høre på. Etter gjennomført valg sto Jens

Jahren på scenen som ny leder BFO, og med seg som nestleder fikk han «BFO-traveren» Rune Rudberg.

Jens Jahren er kaptein i Hæren (Ingeniør-våpnet), har befalsskole, krigsskole 1 og 2, samt god erfaring fra varierte tjenestestillinger i innland og i internasjonale operasjoner. Jens har også tidligere vært aktiv i Kadettenes Fellesorganisasjon (KAFO). Han fullførte også nylig en master ved BI.

Ny nestleder Rune Rudberg er som BFO-veteran å regne. Rune har vært ansatt i BFO siden 2001, og har innehatt stillinger som omstillingstillitsvalgt, forhandlingsleder og leder av BFOs kommunikasjonsavdeling. Rune er major i Hæren med teknisk bakgrunn og utdanning. Han har lang og variert tjeneste bak seg.

Både leder og nestleder representerer i så måte kontinuitet i BFOs lederskap, og har begge solid «BFO-kompetanse».

Konklusjonen må være at dette har vært en svært vellykket BFO-kongress, som tegner godt for videre fremgang for BFO i årene fremover, til det beste for det viktigste BFO har, nemlig våre medlemmer!

Avtroppende leder Eivind R Solberg holder sin åpningstale.

Salen var full av entusiastiske BFO'ere.

FMIN Ine Eriksen Søreide.

Brigader Hynaas som kommandant 1814.

Vaktmester Narvestad holdt leven med Kongressen.

Hornblåsere fra HMKG blåste åpningsfanfare.

Stabssjef FST, generalleøyntant Gustavsson.

Våre dirigenter Laila Kvammen Lie og Daniel Berg Eriksen.

Herdersprisvinner Stig Snekvik.

RESOLUSJONER

RESOLUSJONER FRA BFOs 9. ORDINÆRE KONGRESS 2014

Her er de tre resolusjonene som kongressen kom frem til:

TVILSOM PRAKTISERING AV REGEL- VERK OG BESTEMMELSER!

De tillitsvalgte i BFO har merket seg at arbeidsgiver utfordrer lov- og avtaleverket. Når arbeidsgiver har sendt personell bort i fra sitt ordinære tjenestested, for å drive øvelsesrelatert aktivitet, er det ikke akseptabelt å bli forlagt i telt og avspist med normal arbeidstid. Dette er en hån mot ATF. BFOs 9. ordinære Kongress uttrykker enstemmig at BFO ikke kan akseptere slike forhold, og krever at arbeidsgiver nå tar grep og behandler personellet i henhold til regelverkets intensjon!

ER DET KYSTVAKTEN, ORION ELLER 2. BN SOM MÅ LEGGES NED?

Åpenhet, realisme og bærekraftige løsninger var FMIn's budskap ved BFO 9. Kongress. Statsråden la videre vekt på en redelig og ærlig kommunikasjon rundt Forsvarets utfordringer. Hun sa også at en viktig utfordring i fremtiden vil være å vri ressurser fra lavere prioriterte formål til operativ evne. Kostnader forbundet med anskaffelser, drift og vedlikehold av dagens struktur tvinger frem endringer i strukturen. Åpenhet rundt hva som er realistisk i fremtidens styrkekomponenter blir en prosess som vil berøre de ansatte i organisasjonen allerede nå. BFO har i sin dialog med politisk og militær ledelse foreslått et fagmilitært råd. Noe som er sikkert; det må ikke herske tvil om, at BFO i endringen som Forsvaret skal gjennom, på kort eller lang sikt, alltid vil være der for å sikre at medlemmenes rettigheter og interesser blir ivaretatt slik de skal! Personellet ER Forsvarets viktigste ressurs. Da må de også tas på alvor, nå og i fremtiden.

SJØFORSVARET - INTOPS

BFO ser med overraskelse på måten Sjøforsvaret i den senere tid har valgt å forberede sine fartøyer før deployering til internasjonale operasjoner. BFO har et generelt krav til at avdelinger som sendes ut i internasjonale operasjoner må være samtrente, inneha riktig kompetanse og ha tilstrekkelig informasjon om oppdraget. BFO ser det dit hen at det er tilfeldigheter fremfor planlegging som har gjort sitt til at samtrening og kompetanse har vært tilfredsstillende de senere årene for Sjøforsvarets deployeringer, eksempelvis RECSYR. Videre ser BFO få tegn til at de siste deployeringer i regi av Sjøforsvaret har evnet å anvende erfaringene som er gjort etter tidligere deployeringer i andre misjoner.

FRIGJØRINGS- OG VETE

MED FULLT PROGRAM HELE DAGEN!

Det ble en minneverdig dag for veteraner - gamle som unge, samt for familie og publikum på Akershus festning den 8. mai!

Løytnant Aleksander Hesseberg Vikebø er den høyest dekorerte offiser i moderne tid.

Seremoni på retterstedet Stortingspresidenten taler.

1814 møter 2014 innsatsgruppe Derby HV 02.

FMIN og Salutteringsdronning, Ine Eriksen Søreide fyrer av salutt.

Av **EINAR HOLST CLAUSEN**
Foto **OFFISERSBLADET /**
TORBJØRN KJOSVOLD, FMS

FMIN BLE SALUTTERINGSDRONNING

Det var i år et tettpakket program på festningsområdet fra åtte om morgenen til nærmere klokken seks på kvelden.

Forsvarsminister Ine Eriksen Søreide var artillerist, og avfyrte en liten saluttkanon, som markerte åpningen av denne begivenhetsrike dagen, og samtidig sendte

ut mange veteraner på tråsykkel fra Oslo til Bæreia veteransenter på Kongsvinger. Offisersbladet utnevner Ine Eriksen Søreide som salutteringsdronning.

KRANS PÅ RETTERSTEDET

Den tradisjonelle kransenedleggelsen på Retterstedet ble foretatt av Stortingspresident Olemic Thommessen, med tilhørende tale.

Veteraner, Forsvarsminister, Forsvarssjef, Stabssjef, sjef FOH og mange flere var til

stede. Hyggelig var det også å se at mange unge hadde møtt opp, blant andre elever fra Vøyenenga videregående skole.

VARIERT PROGRAM MED MANGE OPPLEVELSER

Forsvarets veteraninspektør Kristin Lund åpnet utstillingen «Fjern front» på Forsvarsmuseet, som er et besøk verdt! Det ble lagt ned krans på alle minnesmerker på og utenfor Akershus festning, og både Justis- og beredskapsminister Anundsen og leder

RANDAGEN

Demonstrasjon av Forvarets spesialstyrker som hoppet ut av helikopter over festningsplassen.

Utenriks- og forsvarskomiteen Huitfeldt holdt taler. På festningsplassen stilte HM Kongens Garde med to SISU pansrede vogner og stand, spesialkommandoen viste frem feltvogn med Afghanistankamouflasje og annen utrustning, og HV var på plass med soldater fra en av sine innsatsstyrker. Hyggelig var det også for mange med en feltgudstjeneste midt på oppstillingsplassen før medaljeutdelingen, og flere besøkte teltet som var innredet som et lite kapell, for å få en stille stund til ettertanke.

Hans Majestet Kong Harald ankom fest-

ningen klokken fire og deltok på medaljeutdelingen, i tillegg til at Majesteten la ned krans på Nasjonalmonumentet.

Statsminister Erna Solberg holdt en fin tale til veteraner og alle som har gjort og gjør sin tjeneste for landet her hjemme og ute i internasjonale operasjoner. Hun koblet også det hele sammen med 1814-2014 jubileet på en fin måte. Det ble utdelt en rekke medaljer av høy valør denne dagen.

DE HEDREDE

- Løytnant Aleksander Hesseberg Vikebø

- Krigskorset med sverd og St. Olavs-medaljen med ekegren
- Oberstløytnant Kåre Emil Brændeland – Krigskorset med sverd
- Fenrik Espen Høiland – St. Olavsmedaljen med ekegren
- Fenrik Kevin Haug Lamptey – St. Olavs-medaljen med ekegren
- Major Ole-Christian Emaus – Krigsmedaljen og St. Olavsmedaljen med ekegren
- Major Svend Roger Ovenstad – St. Olavs-medaljen med ekegren

Gruppebilde med medaljemottakere på Akershus festning 8 mai 2014 Statsminister Erna Solberg sammen med Forsvarsminister Ine Eriksen Søreide og Forsvarssjef Haakon Bruun Hanssen.

Barna og HMKGs pansrede kjøretøyer er alltid populært.

Fullt trekk i havna med mange fartøyer.

- Rittmester Herman Eldorhagen – St. Olavsmedaljen med ekegren
- Rittmester Marius Kristiansen – Krigsmedaljen
- Major Torgeir Mørkved – Krigsmedaljen
- Orlogskaptein Rolf Erik Hovland – Krigsmedaljen
- Korporal Leiv Harang – Forsvarets innsatsmedalje med rosett
- Major Petter Kjendlie – Forsvarets innsatsmedalje med rosett

Begrunnelsen for hver enkelt medalje kan leses på Forsvarets hjemmesider. Siste del av dagen fikk alle de fremmøtte se HMKGs drilltropp fremføre årets drill, og ikke lenge etterpå, hoppet fallskjermjegere fra Rena ut fra et helikopter og landet perfekt foran publikum. Så dundret to Bell helikoptre fra 720 skvadron på Rygge inn over plassen, og spesialoperatører firte seg ned fra helikoptret og «angrep» et antatt mål på festningen. Noe tidligere på dagen fløy også fire F-16

fra 338 skvadron over festningsplassen i perfekt formasjon. Til kai ved festningen lå også norske og utenlandske marinefartøyer på rekke og rad. En fin tilstedeværelse som også skulle markere Marinens 200-års jubileum i 2014. Alle fartøyene hadde åpent skip i løpet av dagen, og mange fremmøtte benyttet anledningen til et besøk ombord. Alt i alt et fullpakket, verdig, underholdende, velregissert og meget vellykket arrangement på 8. mai!

SJØFORSVARET GJENNOM 200 ÅR

- RETT SATSING TIL RETT TID!

Sjøforsvaret ble etablert på Eidsvoll 12. april 1814. I år feirer vi dette med hovedmarkeringer i Bergen, Oslo og Tromsø. Sjøforsvarets fartøyer var til stede på 17. mai feiringer langs hele kysten og var en synlig del i nasjonens grunnlovsjubileum.

Norge er en maritim og arktisk nasjon! Vår velstand og utvikling er direkte knyttet til maritim ressursforvaltning, olje- og gassutvinning og en global maritim næring. Sjøforsvaret har gjennom historien vokst i takt med Norges maritime identitet som nasjon - dette har vært «rett satsing til rett tid». La meg nevne noen få eksempler:

Fremveksten av en sterk maritim næring skapte behov for en selvstendig utenrikstjeneste. Dette var en del av bakteppet for unionsoppløsningen i 1905 og la grunnlaget for en sterk satsing på Sjøforsvaret med blant annet anskaffelsen av de norske panserskipene. Dette var «rett satsing til rett tid» og var med på å gi mulighet for en fredelig unionsoppløsning.

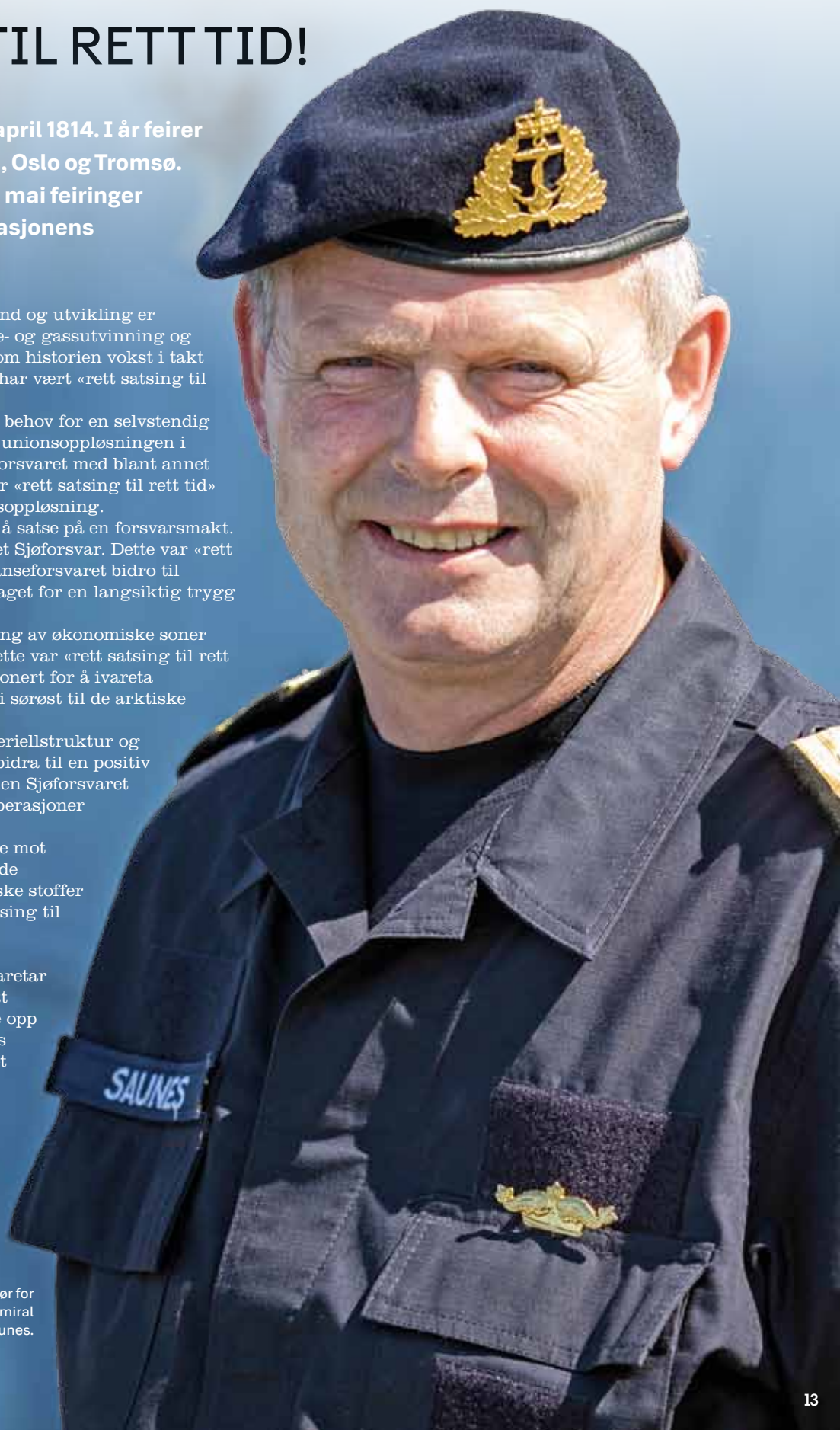
Aprildagene i 1940 viste konsekvensene av ikke å satse på en forsvarsmakt. I tiden etter dette utviklet Norge et allianseilpasset Sjøforsvar. Dette var «rett satsing til rett tid». Et aktivt og solid bidrag i allianseforsvaret bidro til import av sikkerhet fra allierte og dermed grunnlaget for en langsiktig trygg maritim utvikling i våre nærområder.

Oppstarten av olje- og gassutvinning og etablering av økonomiske soner var grunnlaget for etableringen av Kystvakten. Dette var «rett satsing til rett tid». Vi har i dag en profesjonell kystvakt dimensjonert for å ivareta kyststatens ansvar og plikter fra svenskegrensen i sørøst til de arktiske områdene rundt Svalbard i nord.

Sjøforsvaret har nå fått på plass både en ny materiellstruktur og en ny måte å bruke strukturen på. Vi fortsetter å bidra til en positiv sikkerhetspolitisk utvikling i våre nærområder, men Sjøforsvaret er også blitt en sikkerhetseksportør i alliansen. Operasjoner utføres regelmessig med stor spennvidde; fra informasjonsinnhenting i Afghanistan, beskyttelse mot pirater utenfor Somalia, ledelse av Nato sine stående maritime styrker og nå sist - utskipning av kjemiske stoffer fra Syria. Dette i tråd med dagens behov - «rett satsing til rett tid»!

Min hovedoppgave som generalinspektør er å produsere sjømilitære operative leveranser som ivaretar nasjonens interesser og sikkerhet. For meg er «rett satsing til rett tid» nå å ta vare på og videre bygge opp kompetansen, kapasiteten og tilgjengeligheten hos våre fartøyer og avdelinger. Dette slik at Sjøforsvaret er et reelt innsatsforsvar iht reelt behov - med tilstrekkelig evne og klart for innsats!

Generalinspektør for
Sjøforsvaret, kontreadmiral
Lars Saunes.

OFFISERSBLADET SPØR,

En svært opptatt Supreme Allied Commander Europe, har på anmodning fra Offisersbladet, tatt seg tid til å svare på noen aktuelle spørsmål. Jeg er stolt av å kunne presentere for dere spørsmålene og de utdypende svar generalen har gitt oss. Alt gjengis naturligvis på engelsk.

AV EINAR HOLST CLAUSEN

SPØRSMÅL 1:

NATO and the EU are the two most important organizations expressing the collective will and ability of the Western world to support Ukraine. Considering their slightly different sensitivity in terms of annoying the Russians, how do you see their respective roles in that regard?

«NATO and other organizations like the European Union and the G-7 agree that there is no military solution to this crisis, so the only way forward is diplomacy. I'm

very pleased with the close coordination we've seen between the US, the EU and NATO. I think this cooperation and coordination lies at the heart of our collective strength as we take on challenges like the one we're experiencing now».

«The Alliance's core task is to protect and defend our allies. So in light of the crisis, we have taken a series of measures to reinforce our collective defense. As part of our measures, aircraft are flying more sorties over eastern Europe policing the air space over the Baltics. Allied ships have also deployed to the Baltic Sea and to the

eastern Mediterranean to increase our maritime presence. We are also reviewing and updating our defense plans as well as increasing the size and frequency of our exercises to enhance our preparedness and our responsiveness».

«While the EU has looked at closer economic ties through their Association Agreement with Ukraine, NATO allies agreed last month on concrete additional measures to enhance Ukraine's ability to provide for its own security. This includes intensified cooperation with Ukraine to promote defense reforms through capacity building and capability development programs».

OG SACEUR SVARER

SPØRSMÅL 2:

Moving on to the security situation in general and the framework for future Alliance operations, how can small countries like Norway most efficiently contribute to NATO operations?

«Norway is a staunch NATO ally and makes very significant contributions to NATO operations. Norway understands the need for allies to work together on defense, both within the NATO framework and regionally through Nordic defense cooperation».

«In response to Russia's aggression against Ukraine, NATO allies have taken a series of measures to reinforce our collective defense. Norway is making a key contribution to this effort by sending ships to the Baltic Sea and to the Mediterranean to join NATO patrols».

«For over a decade, Norwegian forces have worked with us to ensure Afghanistan never again becomes a terrorist safe haven. Three years ago, Norwegian Forces helped to enforce the UN mandate to protect the people of Libya during the civil war there. Off Somalia, Norwegian ships have helped fight piracy and Norway has also drawn the attention of allies to emerging challenges, such as the security implications of climate change. Norway has also highlighted the important role of women in peace and security, which has become a major consideration in our operations and our training as we work with Mari Skaare, our Norwegian diplomat serving as the Alliance's first Special Representative for Women, Peace and Security».

«And of course Norway hosts the Joint Warfare Centre in Stavanger. So you can see that Norway is making many key contributions to the Alliance».

SPØRSMÅL 3:

NATO and the member countries are currently going through a period of intensive evaluation of the Afghanistan operation. Looking ahead at possible future counter-insurgency operations, what do you see as the most important lessons learned from that campaign?

General Phil Breedlove SACEUR.

«The biggest lesson we've learned is that it is essential to work coherently within an international framework and alongside other international and national actors. Only by working within the broader international framework and pursuing a comprehensive approach can a complex country like Afghanistan be helped».

«We have also demonstrated the importance of training. In Afghanistan, our forces have built up an Afghan force of 350,000 soldiers and police. This is a tremendous success. Afghan soldiers and police are now leading all security operations across Afghanistan. And they are on track to assume full security responsibility by the end of 2014, as agreed with the Afghan authorities. We know that more work is required. That is why we are planning a separate NATO-led non combat mission to train, advise and assist the Afghan security forces after 2014. This new mission will be launched when the necessary legal framework is in place».

SPØRSMÅL 4:

What is Your best memory from active duty?

«While I have had MANY great memories, the best has to be my squadron command. I was lucky and was given command of the 80th Fighter Squadron,... also known as the Head Hunters,... and or the JUVATs. (JUVAT was short for the saying they had on their patch, «Audentes Fortuna Juvat» which means «Fortune Favors the Bold!» This is a historically famous squadron for its performance in the South Pacific,... the history of excellence has survived through the years. I served with 330 Airmen and Officers who were the finest in the world!!

General Phil Breedlove
SACEUR

KJELLER FLYPLASS

- MARKERING AV 100 ÅR MED SIVIL LUFTFART

Krigsveteranen Dakota DC-3 kommer inn for landing på en folksom Kjeller flyplass.

Så var det tid for flydag på Kjeller flyplass igjen. Den 11. mai inviterte Nedre Romerike flyklubb med samarbeidspartnere, for 26. år på rad, til åpen dag på Kjeller. Samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen sto for den offisielle åpningen.

TEKST & FOTO: EINAR HOLST CLAUSEN

Også i år var det rene folkevandringen til verdens nest eldste flyplass i drift, og godt over 10.000 kom for å se på alt fra radiostyrte fly, fallskjermhoppere og veteranfly fra 1930 til nyere tid. Gratis inngang er alltid en suksess, for inntekter for flyklubben ved salg av program, is, pølser og hamburgere. Det er sjelden å se så mange mennesker samlet på et mindre område, og flyinteressen ble sikkert vekket blant mange unge. For de fikk en uforglemmelig dag med flyoppvisninger på

rekke og rad. Høydepunktet var nok å få oppleve Spitfire over Kjeller, og kanskje avløseren inn i jet-alderen, den enmotors jageren med to haler, De Havilland Vampire.

Kjeller flyplass er 102 år i år, for 21. september 1912, tok dobbeltdekkeren Njaal (et Maurice Farman MF.7 Longhorn) av fra flyplassen. Flyet kom med båt fra Frankrike i kasser, det ble hentet på Lillestrøm stasjon med hest og kjerre, før det i løpet av en uke tid ble satt sammen av norske flyteknikere på Kjeller.

Flydagen markerte i år at polfarerhelten

Roald Amundsen i 1914 startet med flytimer på Kjeller, og at han juni samme år tok internasjonalt flysertifikat (den gang kalt patent) nr. 1 – det første her til lands for sivile. Den første flyskolen startet også på Kjeller sommeren 1914. Dette representerte starten på norsk sivil luftfart. I tillegg gjorde flydagen, med speaker Tommy Steine ekstra stas på flypioneren Trygve Gran, som i 1914 var den første til å krysse Nordsjøen med fly. Hans sønn var invitert til Kjeller og ble intervjuet over åpen mikrofon om livet sammen med sin kjente far.

Tre gamle Tiger Moth'er i fin formasjon.

Skoleflyet fra bl.a. net «Little Norway, De Havilland Cornell.

Luftforsvarets gamle skolefly Saab Safir.

Traveren, F-104 Starfighter.

North American Harvard skolefly fra 2. verdenskrig og senere.

Den legendariske Spitfire! Mange mener det er det vakreste flyet som er bygget.

Samferdselsminister Kjetil Solvik Olsen hadde barna når han åpnet flydagen på Kjeller. Til høyre, generalsekretæren i Norsk Luftsportsforbund Jon Eirik Laupsa.

Pilot i sin legendariske Spitfire.

Stapp fullt av skuelystne på Kjeller!

I forbindelse med grunnlovsjubileet 1814-2014, kan det fortelles at rittmester Hans Henrik Müller Thaulow i mai 1914, på eget initiativ tok av fra Kjeller og foretok en overflygning av Eidsvollsbygningen med Njaal – i forbindelse med den store feiringen av Grunnlovsjubileet i 1914.

Kjeller er flyplassen med over 100 småfly, og flere flyklubber tilbyr pilotutdanning. Her finner vi også den største samlingen av luftdyktige veteranfly i Norge. er i dag base for Forsvarets Logistikkorganisasjon (FLO), FLO Luftkapasiteter og statsforetaket AIM

Norway, tidligere Luftforsvarets Hovedverksted Kjeller (LHK), som har ansvaret for tungt vedlikehold av militære kampfly og redningshelikoptre. Det foregår en kamp om Kjeller flyplass. For politikerne i Skedsmo kommune sikler på hele området Kjeller, for utvikling av Lillestrøm by. De har nektet AIM å bygge et bygg for motortest av F-35 kampflyet, og AIM truer med at da forsvinner arbeidsplassene, når de kanskje velger å etablere motortest-lokalene i Ullensaker kommune i nærheten av Gardermoen. Siste utvikling er at

Riksantikvaren vurderer å frede denne historiske flyplassen.

På Kjeller er det også en unik kompetanse for oppbygging og restaurering av veteranfly, med ca. 20 luftdyktige veteranfly fra årene 1935 til 1965. De utgjør en stor del av Luftforsvarets historie og holdes luftdyktige så besøkende kan få oppleve denne delen av norsk historie i sitt rette element.

Her er noen bilder fra en innholdsrik og fin flydag på Kjeller søndag den 11. mai!

KNM "VALKYRIEN"

LEDER NATO-STYRKE I ØSTERSJØEN

Ventspils, Latvia: Gråmalte marineskip så langt øyet rekker langs kaien. Polske, danske, franske, tyske, norske, latviske, estiske, litauiske og nederlandske i full NATO-solidaritet. Verdenspolitikken er kommet til denne lille byen ved Østersjøen. Marinestyrken er NATOs svar på Putins selvtekt i Ukraina. Marinefartøyene både viser Moskva at alliansen er til stede og forsikrer de baltiske land at de vil bli forsvart hvis Putin skulle finne på å krysse nye grenser.

TEKST OG FOTO: TOR HUSBY

Fem av skipene tilhører NATOs stående minerydderstyrke - Standing NATO Mine Countermeasure Group 1 (SNMCMG 1) - som er overført til Østersjøen for hele dette året, etter MARCOMS ønske. De andre skipene langs kaiene skal være med på mineryddingsoperasjonen "Open Spirit" som går over 14 dager i mai. De to marinegruppene vil ha et nært samspill i Østersjøen. SNMCMG 1 ledes fra KNM "Valkyrien" der kommandørkaptein Eirik Otterbu er myndig styrkesjef.

-NATOs stående minerydderstyrke var besluttet inaktiv i perioden januar-august knyttet til problemer med å få de enkelte landene til å stille med nødvendige bidrag. Særlig gjaldt det kommandofartøy og styrkesjef. Så gale kan det gå! Men så begynte

Russland med aggresjonen på Krim og innlemmelsen av halvøya i Russland. Et varsel-skrik fra de baltiske landene fikk SACEUR, NATOs øverstkommanderende for Europa, og sjefen for MARCOM, til å oppfordre medlemslandene til å få SNMCMG 1 på beina igjen og deployere den i Østersjøen. Den skal være et av mange militære tiltak for å vise solidaritet og berolige de av medlemslandene i regionen som opplever Russlands handlinger i den siste tiden som truende, forklarer styrkesjef Eirik Otterbu.

NORGE REDDET SITUASJONEN

Norge var blant landene som kunne tenkes å ha kapasitet til å bidra både med kommandofartøy og styrkesjef og hans stab. NATOs forespørsel ble mottatt i Minevåpenet og i Marinens logistikkvåpen. Nesten umiddelbart

ble det gitt et positivt svar til Forsvarsstaben og Forsvarsdepartement. Regjeringen la raskt 15 millioner kroner på bordet slik at KNM "Valkyrien" kunne bli kommandofartøy igjen – slik det også hadde vært i 2012. Dermed kunne Norge si ja på kort varsel til å fylle den åpne lederposisjonen i SNMCMG 1. På det aktuelle tidspunktet var skipet dessuten utenfor Belgia der man øvde på å lede en maritim styrke. De riktige politiske og økonomiske signaler var gitt. På den historiske dag 9. april seilte den reetablerte marinestyrken ut fra Kiel med kurs østover i Østersjøen. Norge skal ha lederansvaret den første tiden før Tyskland overtar med FGS "Elbe" som kommandofartøy. I begynnelsen av august gis stafettpinnen videre til Litauen som skal lede styrken fra "Jotvingis" (ex -KNM "Vidar").

De fem skipene i SNMCMG 1 har siden april

Styrkesjef, kommandørkaptein Otterbu og skipssjef Jan Kjetil Folland på KNM "Valkyrien".

drevet øvelser og har besøkt havner i Polen og Litauen. Når man seiler fra Ventspils går ferden videre til Tallinn i Estland og deretter til Stockholm.

-Ser dere russiske skip?

-Vi har sett russiske fregatter og etterretningsfartøyer, men ingen ubåter. Det er normalt at vi møter russerne under marineøvelser. De er nysgjerrige på hva vi foretar oss og de ønsker at vi skal se dem. Det samme gjelder for NATOs styrker. SNMCMG 1 har for øvrig ikke sensorer for ubåttjakt, sier Otterbu.

Det er for øvrig ingen hemmelighet at alliansen har oversikt over hvor de russiske ubåter befinner seg.

På kaia i Ventspils er det liv og røre Tyske gaster spretter opp i stram honnør for løytnant Frederick Bakken som geleider

"Officersbladet" i riktig retning, et japansk kamerateam knipser i vei med flotte baugvinkler fra den danske fregatten "Thetis" i fokus i zoom-linsen. Litt lenger borte står nystørkede franske gaster i stiv giv akt på øverste dekk på FS "Cassipee" til ære for den franske ambassadøren som entrer landgangen. Norges ambassadør i Riga, Jan Grevstad, er ventet til "Valkyrien" senere samme dag. Det nederlandske minejaktfartøyet "Makkum" glir inn med KNM "Otra" i kjølvannet og legger seg til ved "Valkyrien". KNM "Hinnøy" sluttet seg senere til flotiljen. Smekre polske ORP "Flaming" kommer inn med adskillig større fart. Bak "Valkyrien" ligger et annet stykke norsk marinehistorie i form av den tidligere mineleggeren KNM "Vale" som fører det latviske marineflagget under navnet LVNS "Jotvin-

gis". Det er ingen ting å bemerke til vedlikeholdet av fartøyet. Rundt om på kaiene står kyr i alle regnbuens farger og fasonger som et morsomt kontrapunkt til alt det maritime. Kua er symbolet for Ventspils får vi vite.

OPEN SPIRIT

Den multinasjonale flåteøvelsen Open Spirit foregår årlig på basis av Partnership for Peace. Ledelsen går på omgang mellom en av de tre baltiske landene.

Målet med øvelsen er å redusere trusselen fra ueksploderte granater og miner i Østersjøen, fremme goodwill og støtte forbindelsene med viktige alliansepartnere i regionen. Det foretas bl.a. minerydding, deployeres landbaserte EOD team og fremmer interoperativitet når det gjelder kommunikasjon, sjømannsskap og dykking.

KOMMANDOFARTØY FOR 2. GANG

Ventspils, Latvia: KNM "Valkyrien" er inne i sin andre periode som kommandofartøy for SNMCMG 1 etter sin kommando-debut for to år siden. Styrkesjef og en stab på til sammen 11 offiserer kom om bord, mens adskillige containere ble satt på plass på dekket i sakens anledning.

TEKST OG FOTO: TOR HUSBY

KNM "Valkyriens" skipssjef, orlogskaptein Jan Kjetil Folland, opplyser at da fartøyet var flaggskip for minerydderstyrken våren 2012 ble det gjennomført mye oppgraderinger og ombygging. Før årets deployering til Østersjøen var det kun montering av oppdragsspesifikk utstyr og lasting av containere som ble nødvendig. Dette var en av de viktigste årsaker til at KNM "Valkyrien" kunne meldes klar på så kort varsel.

I tillegg til det vanlige øvingsløpet gjennomførte skipet en generalmønstring i januar 2014. Dette er en sertifisering som gjennomføres for å sette fartøyet opp på det høyeste generelle nasjonale "kampkraftnivå 2". I tillegg foretok FOH en sertifisering av fartøyet til "kampkraftnivå 1". Dette gjøres i forkant av internasjonale oppdrag.

Før KNM "Valkyrien" seilte fra Norge ble det også avholdt en familiedag i Bergen sentrum for besetningen og deres pårørende.

Hovedfunksjonene for "Valkyrien" under oppdraget i Østersjøen er å lede og gi logistikkstøtte for NATO-styrken. Skipet, som er på 3.500 t., var opprinnelig bygget som supply- og ankerhåndteringsfartøy for Færstad Shipping i 1981. Marinen kjøpte det i 1994. I 2006/07 var det logistikkfartøy for Hauk-klasse MTBer i Unifil-operasjonen. Det ventes å gå ut av strukturen til neste år. Mannskapet skal forberede seg til å gå over til det nye store logistikkskipet – KNM Maud – som er under bygging i Sør Korea.

Det er utrustet med et operasjonsrom med fasiliteter for en styrkesjef og hans stab. C3 fasiliteter omfatter både radio- og satellitt-kommunikasjon. "Valkyrien" gir etterforsyning til sjøs av alt – fra olje til mat – for mindre fartøyer. Mannskapet opplyser at det også har vært adskillig mottak av spillolje.

SOM EN LEGEVAKT

To sanitetscontainere er om bord sammen med lege og to sykepleiere. Man har kapasitet som en godt utrustet legevakt med røntgen, analyse av blodprøver, kapasitet for anestesi og småkirurgi.

-Enheten kan holde en hardt skadet pasient stabil i 72 timer, sier sykepleier Adrian Christiansen før han legger sin kollega Siri Fladland til sengs og finner frem remedier som skal holde henne stabil.

Sykepleier Adrian Christiansen tar hånd om sin kollega Siri Fladland som for anledningen er omgjort til skadet pasient.

Orlogskaptein Jan Kjetil Folland er skipssjef på KNM "Valkyrien".

FAKTA

"STANDING NATO MINE COUNTER-MEASURES GROUP 1" (SNMCMG 1) BESTÅR AV FØLGENDE MINEJAKT-FARTØYER:

KNM "Valkyrien" ledelsesfartøy;
KNM "Otra"
HMLMS "Makkum" (Nederland)
BNS "Bellis" (Belgia)
ENS "Admiral Cowan" (Estland)

"OPEN SPIRIT" ER SAMMENSATT AV DISSE FARTØYENE:

HSWMS "Trossø" (Sverige)
HSWMS "Vinga"
HSWMS "Ulvøen"
HSWMS "Sturkø"
KNM "Hinnøy"
HMDS "Thetis" (Danmark)
FGS "Elbe" – neste kommandofartøy (Tyskland)
FGS "Hamburg"
FGS "Datteln"
FGS "Dillingen"
ORP "Flaming" (Polen)
BNS "Crocus" (Belgia)
LVNS "Talivaldis" (Latvia)
LVNS "Viesturs"
LVNS "Virsaitis"
FS "Cassipee" (Frankrike)
FS "L'Aigle"
LNS "Skalvis" (Litauen)

Nyhet!

INNBOFORSIKRING SOM GJELDER OVERALT!

Vi forstår at forsikringsbehovene til medlemmer av BFO kan skille seg fra andre kunder. Derfor har vi gjort vår beste innboforsikring enda bedre. Nå gjelder den både i Norge, under tjenesteopphold i utlandet, og om du bor i container.

Prisen avhenger av hvor i landet du bor – 1 025, 1 180 eller 1 440 kroner for en forsikringssum på 1 750 000 kroner.

**RING FP PÅ TELEFON 21 07 57 10
HVIS DU VIL VITE MER.**

I samarbeid med:

FP

Forsvarets Personellservice

Rolig, vi hjelper deg.

Takk for tilliten

Det er med både ydmykhet og respekt jeg overtar som Leder BFO. Det å være en del av det felleskapet som BFO er, er et privilegium. Gjennom BFO sin 9. ordinære Kongress sine vedtak står BFO på en linje vi skal være stolte av. Veien er staket opp for de kommende tre årene og vi står fast på viktige verdier. Disse er tydelig stadfestet gjennom et eget verdigrunnlag som er tuftet på et tidløst valg om å være den som står opp for vårt formål om å ivareta våre medlemmers interesser og styrke forsvarstanken. En spesiell takk til de som har vært delegater under Kongressen. Dere har tatt gode og kloke valg som gir BFO styrke framover.

Når dette leses har også lønnsoppgjøret i 2014 funnet sin løsning. Årets oppgjør har vist at det ikke er utvikling som står fremst hos Staten. Derfor ble det helt avgjørende å stå opp for opparbeidede rettigheter og beskytte det systemet som er bygd opp over tid. Det at vi ikke kom i havn med å rette opp det etterslepet befalet som yrkesgruppe har hatt over tid, vil kunne være med på å svekke konkurransekraften om framtidens arbeidskraft. Her vil vi fortsette dette arbeidet inn mot egen etat og fremme tydelige behov når den lokale potten skal fordeles.

Meld.St 14, kompetansemeldingen, ble fremmet av forrige Regjering i mars 2013. Denne skaper rammeverket for å utrede en fremtidig personellordning (PO) med en tilhørende befalsordning (BO). BFO har i foregående periode presset på for å få en helhetlig gjennomgang av befalsordningen. Vi har som organisasjon sett et tydelig behov for ta tak i de utfordringene vi møter i dag og i framtiden ved å ta utgangspunkt i det rammeverket som gjelder for befalet som yrkesgruppe. Behovet for å skape større forutsigbarhet for den enkelte, tydelige karriere veier både vertikalt og horisontalt og mulighet for å ivareta spesialistkompetanse på en bedre måte har vært noen av perspektivene. Mulighetene for å ta tak i dette gjennom det som er beskrevet i Kompetansemeldingen er absolutt til stede.

I tillegg understreker innstillingen, Innstillingen. 388 (2012-2013), viktigheten av den militære profesjon og at dens betydning må vektlegges i det videre arbeidet. Dette sammen med behovet for en gjennomgripende kompetanseanalyse for å avdekke det reelle behovet er et godt utgangspunkt for å videreutvikle en tilpasset og moderne Befalsordning. I dette arbeidet skal BFO være en pådriver og en dialog partner for de som driver arbeidet videre. Vi må sørge for at det nå tas kloke valg som sikrer et robust befalskorps i framtiden. Her må det særlig fokuseres på å skape balanse mellom individets og organisasjonens behov. En må ta lærdom av den utviklingen som avdelingsbefalsordningen har hatt og i tillegg må det sikres en robust profesjonsutdanning med gode befals- og Krigsskoler som ryggraden i den militære profesjonsdannelsen. BFO er klare til å fremme dette og vil utover høsten invitere organisasjonen til å gi innspill og holde egne temadager.

Til slutt vil jeg ønske dere alle en god sommer.

Jens Jahren

Leder BFO

Befalsordningen – viktig for deg og meg!

I forrige utgave av Offisersbladet ble Prosjektet «Utredning nye personellordninger, herunder befalsordning» viet noe oppmerksomhet i referatet fra besøksturen for regionstyrelederne og politisk ledelse til Danmark i mars. Nå er prosjektet i ferd med å gå inn i sin slutfase. Dette betyr at BFO, du og jeg, vil bli engasjert gjennom en formell høringsrunde, presumptivt i august.

Befalsordningen er en vesentlig del av Forsvarsdepartementets prosjekt. Det er gjennom dette prosjektet og overskrift at man skal kunne realisere Regjeringens målsetning om «Modernisering av befalsordningen og innføre spesialistbefalsordning etter NATO-standard», slik dette er skrevet i den politiske plattformen av 07. Oktober 2013. Samtidig er arbeidet drevet fremover av flere sterke sjefer i Forsvaret.

Håvard Støle, OTV indre Østland og undertegnede overhørte Generalinspektøren for Hæren (GIH) sin åpning på et seminar om OR-ordningen på Krigsskolen Linderud 20. Mai. GIH som funksjon har investert tungt i arbeidet med en spesialistbefalsordning som er normalisert med NATO, og har vært, er og vil fortsatt være en sterk stemme for endring. GIH ville fremme behovet for prøveordninger og piloter relatert til (GIHs) ønskede endring innenfor rammen av FDs prosjekt, og lovet at han skulle være en pådriver for endring.

Seminarets deltagere var det første kullet med deltagere på Hærens «Videregående befalsutdanning 2 (VBU2)» samt innbudte gjester. Dette faktum alene - at Hæren nå gjennomfører en utdanning for dagens avdelingsbefal kalt VBU 1 og 2, er etter BFOs mening et stort skritt i riktig retning! Nå kan avdelingsbefalet få tilbud om faglig og personlig utvikling, tilpasset de organisasjonsspesifikke behov for kunnskap.

Seminarledelsen hadde fått gode innledere til debatten; GIH, HST/personell/plan samt en bataljonssjef fra Nederland sammen med sin OR-9. Temaet dreide om Hærens videre plan og utvikling i retningen av et OR- og OF-basert oppsett av militært ansatte. Det var derfor svært interessant og nyttig å høre hvilke erfaringer, ansvarsfordeling, samarbeid og respekt for hverandre man har etablert i en nederlandsk bataljon.

Gjennom foredraget ble det tydelig at bataljonssjefen og bataljonens «Master Sergeant» levde dette fullt ut. De var profesjonelt avhengige av hverandre.

Personlig reflekterte jeg en del over hva en slik – tilsynelatende, enkel beslutning om å tilpasse oss NATO-standard, vil påvirke hvordan vi må tenke, agere, trene og utdanne våre militær ansatte i fremtiden. Bare det faktum at dette vil kreve en dreining av dagens sammensetning av militært ansatte (færre av dagens yrkesoffiserer til fordel for flere OR) vil ta tid hvis man ønsker å unngå store kompetansedipp i organisasjonen. Erfaringene fra begynnelsen av 2000-tallet bør vel da ses på...

Det var flere i salen som tok til orde for å etablere «OR-søylen» med en gang og så iverksette, jeg personlig tok til uttrykk for at her bør man «skynde seg sakte». Innføringen er så uendelig mye mer enn grader, gradshylser og lønn! Disse tre elementene er antageligvis de enkleste delene å få på plass og enes om. Det som vil – **og må**, ta tid er den kulturendringen, de organisasjonsmessige analyser og endringer, endring i utdanningsstruktur og – innhold og – til slutt, finne og etablere den nye arbeidsbalansen mellom OR og OF. Jeg tror at dette er et generasjonsprosjekt – hvor lang tid *det* faktisk er vil antageligvis variere. Danmark brukte ti år på å etablere en beskrivelse som «passet», Nederland brukte 15 til 20 år på å etablere den

tydelige rolle-, ansvars- og myndighetsfordelingen de har i dag og etablere den gjensidigheten det er mellom de to søylene. Disse erfaringene mener jeg vi må ta på alvor. Det kan bli et tilbakeskritt for alle ansatte dersom vi nå prøver for hardt – for fort.

BFO har allerede vært aktivt opptatt av befalsordningen, avdelingsbefalets rettigheter, deltatt aktivt i diskusjonen om profesjon, kompetanse og den fremtidige utviklingen. Og dette vil nå møtes gjennom høringen på prosjektets anbefalinger i august. Det blir derfor viktig at vi klarer å engasjere hele BFO i dette arbeidet! Vi vet alle at august ikke er en «ideell» måned for slikt arbeid, men det er nå vi har muligheten til å fremme BFOs mening og innsigelser til arbeidet og resultatet for den videre prosessen.

I fortsettelsen av dette, vil BFO i løpet av høsten gjennomføre temadager som er relatert til temaene over. Det viktigste i dette er antageligvis «Militærprofesjon». Frem til nå har dette vært så å si uten unntak forstått som «Offiserprofesjon». Spørsmålet er nok om ikke dette må utvides og forstås annerledes i fremtiden.

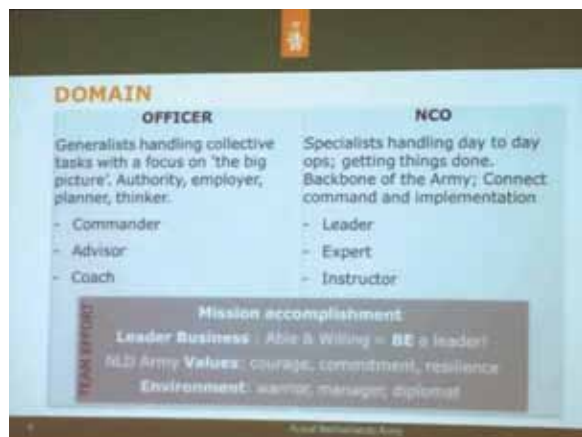

Figure 1 Den prinsipielle fordeling mellom offiser og OR i Nederland

BOR I FORSVARS BOLIGER - ALVORLIG SYKE AV SOPP!

Forsvaret må leie boliger fulle av sopp og råte av Forsvarsbygg. I skrivende stund holder en ny familie på å flytte ut av boligen de leier etter å ha blitt utsatt for et inneklima som kan ha medført alvorlige helsemessige skader. Like før jul måtte nok en familie evakuere ut av boligen der de hadde bodd i flere år. Kreft, astma, lungebetennelse og allergi er noen av risikoene som personer utsatt for sopp og råte kan risikere.

I 2002 ble Forsvarsbygg etablert for å bygge, drifte og selge eiendom for forsvaret. Problemet er at familiene i forsvaret ikke kan få inn private fagfolk til å ta tak i problemer i hjemmene sine, men nødt til å forholde seg til Forsvarsbygg når det er noe som må fikses ved boliger og bygg. Dessverre er jobben de gjør ikke skikkelig, ved flere tilfeller velger de billige og elendige løsninger med ganske katastrofale følger.

Astma, eksem, kløe, hodepine, bronkitt, falsk krupp, tretthet, immunsvikt, ulike øye- og luftveisinfeksjoner, nyreskader, muskel og leddsmerter og til og med kreft er ifølge helsedirektoratet de plagene og sykdommene som forårsakes av elendig inneklima, hussopp og råte. Enkelte toksiner fra mugg og andre mikroorganismer kan være ekstremt giftige, og klassifiseres som masseødeleggersvåpen og er forbudt i krig. Dette må familiene leve med.

Familiene som Befalets Fellesorganisasjon (BFO) har vært i kontakt med gjentatte ganger melder om unormalt mange sykdomstilfeller, og det er dokumentert svært stygge tilfeller av hussopp ved boligene soldatene får utdelt. Enkelte familier har i årevis kjempet imot Forsvarsbygg for å prøve å få utbedret boligen sin, og få fjernet den farlige soppen, men de får liten eller ingen hjelp. Dette til tross for at Helsedirektoratet informerer om at det ofte kan forebygges og utbedres ved svært enkle tiltak.

Enkelte familier forteller til BFO at løsningen til Forsvarsbygg har vært å vaske over soppen, eller bare dekke det hele med maling, noe som ikke hjelper. Soppen, råten og sporene er der fremdeles og er akkurat like skadelig. BFO kjenner også til et tilfelle der en av familie har blitt truet til å betale en klimaundersøkelse av egen lomme på 25.000 kr. for at Forsvarsbygg ikke vil ta sitt ansvar. For offentlige bygninger og yrkesbygg er det klartekstede lover, forskrifter og veiledninger om tiltak mot fukt og muggsoppvekst.

Så hvorfor gjør Forsvarsbygg ikke jobben skikkelig? I følge dem selv har de flere ganger ytret behov for mer midler til vedlikehold av boligene. Forsvarsbygg har blitt kritisert i media for å gjøre svært merkelige prioriteringer med sine penger, blant annet ved svære og overdådige fester til millioner av statlige kroner for å feire seg selv og sine ansatte. De har også pusset opp midlertidige brakker ved Ørland flystasjon for over 10 millioner kroner, men bygningene må trolig rives om kort tid. Forsvarsbygg budsjett viser rundt 1 milliard i pluss fra husleieinntekter. Man kunne tro at dette var penger som kunne brukes til å vedlikeholde, men pengene blir tilbakeført til Forsvarsdepartementet, som til syvende og sist er ansvarlig og eier av boligene.

BFO stiller spørsmål om det ikke er vilje eller evne til å forvalte eiendommen på en forsvarlig måte, og hvorfor det ikke blir bevilget penger på et skikkelig vis så boligene kan vedlikeholdes og familier slipper å bli syke. De lurar også på hvem som er ansvarlige for erstatning til de familiene som har fått redusert livskvaliteten. BFO mener at flere av boligene ikke er i forsvarlig tilstand og at familier ikke bør tilbys slike boliger.

Hva kan konsekvensen bli om det ikke blir ryddet opp hos Forsvarsbygg? Dette gjelder tross alt befal med familie, og ofte små barn som blir alvorlig syke som ikke har andre muligheter enn å bo i boligene de blir tildelt. Det blir mindre attraktivt for forsvarets personell å flytte med familiene sine når de vet hva som står på spill. BFO lurar på hvor mange uskyldige som må lide med skader som kan vare livet ut, forringe livskvaliteten og i verste tilfelle føre til døden, før det blir ryddet opp? BFO ønsker derfor i første omgang å advare alle som leier forsvarsboliger om å være oppmerksom på trusselen de lever med hver dag, og ber dem ta bilder og dokumentere skadene, og kontakte BFO snarest om de mistenker at de eller noen i familien kan være utsatt for farlig inneklima. De første vanlige symptomene er hodepine, følelse av å være sliten og forkjølelse, de livslange skadene kan komme om man ikke gjør noe.

Thomas Olsen
Områdetillitsvalgt BFO Midt-Norge

Syke av muggsopp i militærbolig

Bronkitt, falsk krupp og lungebetennelse er bare noen av sykdommene familien Johansen har hatt siden de flyttet inn i militærboligen på Ranheim i Trondheim for halvannet år siden.

Relaterte bilder

Muggsopp på soverom.

BFO-STIPENDET 2014-2015

Ønsker du mer utdanning? BFO støtter våre medlemmers egenutvikling på mange måter, men den mest fleksible er nok gjennom «BFO-stipendet». Søknadsfristen er 31. August!

BFO-stipendet er svært populært, og interessen er økende dersom man ser på de siste års utvikling. For året 2013-2014 ble det innvilget stipendstøtte til 170 medlemmer!

BFO vil med ordningen signalisere at utdanning skal lønne seg og at Forsvaret trenger godt kvalifiserte medarbeidere.

Stipendordningen skal bidra til å stimulere og motivere medlemmene til å ta ansvar for egen utvikling og kompetanseheving. Medlemmer i BFO kan søke om stipend fra ordningen til etter- og videreutdanning på høyskole-/universitetsnivå, forbedring av karakterer fra videregående skole eller annen kompetansegivende utdanning av et omfang tilsvarende heltid/ deltid ett år. Det er innen denne rammen også mulig å søke om stipend til videreutdanning basert på selvstudium.

Stipendet maksimale utbetaling er kroner 12 500,- pr studieår. Kvalifiserende studier for senere militær utdanning samt studier innen forsvarsaktuelle tema er prioriterte områder for stipendordningen. Søkere som har vist eller viser engasjement og interesse for organisasjonsarbeid i BFO/KAFO/BESO, vil bli prioritert. Fordelsmedlemmer er også søknadsberettiget.

Søknadsprosessen er elektronisk. Logg deg inn på «Min side» og benytt linken som ligger på venstre del av siden. Fyll ut søknadsskjemaet – og så vil dette bli behandlet rett etter søknadsfristen 31. August. Grunnlaget for tildelingen er delvis dekning av utgifter til studiet som for eksempel studieavgift, eksamensavgift, nødvendig litteratur og reise- og oppholdsutgifter.

**Kunnskap
er makt!**

pressens faglige utvalg

PFU

Offisersbladet ble innklaget til Pressens Faglige utvalg på grunnlag av redaktørens egen spalte i desemberutgaven av Offisersbladet (2013). Der sto det:

«Til slutt må jeg få komme med et lite hjertesukk. Og det gjelder også denne gang Norges Offisersforbund (NOF). Nok en gang driver NOF sine tillitsvalgte, og deler av ledelsen en informasjons- og vervekampanje, der de primært snakker usant og negativt om BFO som organisasjon, og våre forsikringsordninger. Og når de i tillegg farer med løgn om egne forsikringer, eller i beste fall unnlater å fortelle sannheten, så rekrutterer og verver de nye medlemmer på feil grunnlag. Er det mangel på selvtillit og kompetanse, som gjør at de tillitsvalgte i NOF opererer på denne måten? La det være min mening inntil det motsatte er bevist.»

Pressens Faglige Utvalg har i brev av 29. april konkludert slik:

Påstanden om at Norges Offisersforbund snakker usant om BFO og deres forsikringsordninger, og farer med løgn om egne forsikringer, er sterk og konkret. Pressens Faglige Utvalg mener at den derfor utløser retten til samtidig imøtegåelse. Det holder ikke å si at dette bare er redaktørens mening. Presseetikken viktigste oppgave er å beskytte enkeltpersoner mot krenkende og skadelig publisitet, men også organisasjoner omfattes av Vær Varsom-plakaten. Offisersbladet har opptrådt kritikkverdigg.

50 FORSVARSBOLIGER TERMINERT I OSLO

I dag måtte de siste av 50 beboere flytte ut ved en av Forsvarets kvarterboliger i Oslo sentrum. Følges Forsvarets idé skal Oslo sentrum tømmes for forlegninger og de berørte flyttes til Kolsås. Dette på tross av at det etter hva BFO erfarer ikke er tilstrekkelig kapasitet på Kolsås.

BFO får ikke regnestykket til å gå opp og vil med bakgrunn i de opplysningene vi besitter sende et brev til Forsvaret kommende uke og be om redegjørelse på hvordan Forsvaret har tenkt å løse behovet for kvarterforlegning. Etter det BFO erfarer, er det på lang sikt umulig å dekke behovet bare ved å bruke tilgjengelig kapasitet ved Kolsås.

I tillegg er man på kort sikt (trolig i flere år), i en situasjon der deler av bygningsmassen som i dag huser soldater og befal skal/må rehabiliteres. Dette gjør situasjonen ekstra utfordrende.

BFO er også overrasket og svært skuffet over Forsvarets manglende evne til å informere både organisasjonene og ikke minst de berørte ansatte.

Er det på sin plass med en liten påminnelse om å ta vare på sine kvinner og menn?

Tekst: Lars Kristian Danielsen

Foto: Forsvaret

Bildet viser den gamle befalsforlegningen Akersborg i Parkveien i Oslo.

BETWEEN A ROCK AND A HARD PLACE

Det engelske uttrykket Between a rock and a hard place beskriver ett dilemma, en situasjon som gir deg to muligheter, ingen av dem akseptable. Det er slik de føler det nå, de tilsatte ved Joint Warfare Center (JWC) og NATO Communications and Information Agency (NCIA) Squadron Stavanger (NCST). Begge avdelinger er lokalisert på Jåttanuten utenfor Stavanger.

Stridens kjerne er Arbeidstidsbestemmelser for ansatte i Forsvaret (ATF) og har sitt utgangspunkt i arbeidsgivers kreativitet med å utnytte avtalen i de ansattes disfavør.

Befalets fellesorganisasjon (BFO) har en lang rekke ankepunkter mot de betingelsene som de tilsatte ved nevnte avdelinger er tvunget til å arbeide under, og alt kan oppsummeres med følgende påstand: «Befal i på Jåttanuten er salderingsposter i et budsjett som ikke er tilpasset den høye aktiviteten personellet utsettes for».

BFO har fått tilsendt arbeidsplaner som viser at man ønsker å sette folk på ordinært arbeid åtti timer pr uke. Øvingskompensasjon pr timer nyttes på en kreativ, dog feilaktig måte, slik at man slipper å utbetale øvingsdøgn, en administrativ fastsatt kompensasjon benyttes for å slippe å betale øvingstillegg. Personellet nektes arbeidsplaner for aktivitet utenom øving/trening, samtidig åpner arbeidsgiver for gjennomsnittsberegning av arbeidstiden.

BFO har tatt saken opp med Forsvarsstaben, men dette har ikke gitt noe resultat til gunst for arbeidstaker, snarere har FST gitt honnør til kreativiteten på JWC. BFO kan ikke akseptere at forholdene vedvarer, og er i samarbeid med personellet i Stavanger og BFOs juridiske ekspertise i ferd med å forberede en stevning til arbeidsretten. BFOs nestleder Jens Jahren er krystallklar på at saken må finne en løsning, og når arbeidsgiver ikke er villig til å imøtekomme personellet må saken bringes til arbeidsretten.

«Jeg trodde egentlig vi hadde kommet lenger i 2014», sier Jahren til Offisersbladet. «Personellet kan og skal ikke være salderingsposter i et anstrengt budsjett».

Er det kanskje slik at BFO var alt for raske med å inngå ny avtale om arbeidstid i Forsvaret?

«Nei, dette gjelder overhodet ikke avtalen som sådan, det er ingen feil med den! Imidlertid har det vist seg at enkelte arbeidsgivere tror at de kan plukke kompensasjonsvirkemidler på den billigste hyllen til enhver tid», avslutter Jahren.

FAKTA

JWC ER DIREKTE UNDERLAGT NATO-HOVEDKOMMANDOEN ALLIED COMMAND TRANSFORMATION (ACT) I NORFOLK, USA OG HAR SOM HOVEDOPPGAVER Å:

- Gi operativ nivåopplæring i støtte for pågående oppdrag.
- Gjennomføre trening av felles staber (NATO Command Structure/ NATO Force Structure).
- Støtte NATO's konsept og doktrineutvikling.
- Støtte utvikling og forskning for ACT på nye konsepter, teknologier, modeller og simulatorer.
- Gjennomføre felles analyse og samle sammen de erfaringer som finnes, for så å sende dem tilbake i NATOs felles nettverk igjennom JALLC.
- NATO Communications and Information Agency (NCIA) ble etablert for å møte de kollektive kravene til • NATO-nasjonene når det gjelder kommando- og kontrollsystemer, herunder IT-kapasitet.

Skvadron Stavanger har som oppgave å skaffe, installere, beskytte og vedlikeholde det kommunikasjonsutstyret som er nødvendig for å kunne gjennomføre øvingsaktivitet, jf ovenstående.

BFO er Norges største tjenestemannsorganisasjon for militært personell. Ca 9300 medlemmer totalt gjør BFO til den neste største organisasjonen i Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund Stat. BFO er partipolitisk uavhengig og har medlemmer i alle aldre og gradsnivåer. BFO har en demokratisk struktur, bygget på lokal tilstedeværelse gjennom mer enn 50 lokalforeninger i 5 regioner, kombinert med en ressurssterk sentral administrasjon. Som arbeidstakerorganisasjon er BFO opptatt av hva vi oppnår i arbeidet med å ivareta medlemmenes økonomiske og sosiale rettigheter.

LEDIGE STILLINGER I BFO

BFOs sekretariat utlyser følgende stillinger på www.bfo.no om kort tid:

- Forhandlingsleder Medbestemmelse/HA
- Leder Kommunikasjonsavdelingen
- Medarbeider innen rekrutteringsområdet

Utlisningen vil inneholde utfyllende opplysninger om stillingens innhold, må/bør krav til søkere, søknadsfrist og ønsket tiltredelsesdato. Ta kontakt hvis du har spørsmål.

Kontaktperson:

Sekretariatsleder Arild Helgesen - Mobil: 934 99 445

STRANDMAN-SAKEN

Etter at Louise Dedichen i 2008 ble utnevnt til kontreadmiral og disponert som sjef for Forsvarets høyskole (FHS - da Forsvarets skolesenter), gikk brigader Strandman til sak mot Staten med påstand om at tilsettingen var i strid med likestillingsloven, og at kjønn ulovlig var vektlagt ved tilsettingen. Som BFO-medlem har Strandman fått nødvendig støtte fra BFO, samtidig som BFO har gått inn som partshjelper i saken, da saken er prinsipielt viktig i forhold til at kvalifikasjonsprinsippet må være det bærende prinsipp i tilsettingssaker.

Saken har vært behandlet ved Likestillingsombudet og Likestillingsnemda, Oslo tingrett, Borgarting lagmannsrett og til sist Norges Høyesterett (HR). Brigader Strandman vant en knusende seier i lagmannsretten, og overraskelsen og skuffelsen var derfor stor når HRs flertall konkluderte med at tilsettingen ikke var i strid med likestillingsloven. HRs mindretall var imidlertid svært klar på at tilsettingen var brudd på likestillingsloven.

I motsetning til lagmannsretten har imidlertid ikke HRs flertall gjort en vurdering av hvem som var best kvalifisert, men har isteden argumentert for arbeidsgivers styringsrett og frie kjønn ved tilsettinger. HRs dom fastslår således ikke at Louise Dedichen var best kvalifisert for stillingen, men at det er Forsvarsdepartementet som er å anse som arbeidsgiver, og at de derved fritt kan bestemme hvilke kvalifikasjonskrav som skal gjelde, og hvordan disse skal vektlegges.

At Forsvarsdepartementet valgte å se bort fra Forsvarsjefens anbefaling og kvalifikasjonskrav, og isteden fastsatte erfaring fra FHS som den avgjørende kvalifikasjonen, er etter HRs dom innenfor arbeidsgivers styringsrett. Dedichens ca 18 måneders tjeneste, i 3 ulike stillinger og på 3 gradsnivå, ved FHS ble således foretrukket fremfor de allmenngyldige kravene som Forsvaret forutsetter som kvalifikasjoner for stillinger på dette nivå.

Istedenfor å gjøre en vurdering om likestillingsloven er brutt ved utnevnelsen av Dedichen, har HR fastslått at det er Forsvarsdepartementet som er å anse som arbeidsgiver for alle embetsmenn i Forsvaret, og at de derved også står fritt til å fastsette egne kvalifikasjonskrav, også på tvers av Forsvarsjefens fagmilitære råd.

Dette burde bekymre flere enn BFO, og vil få konsekvenser ved utvelgelse av Forsvarets (og Statens) ledere. Strandman og BFO har i ettertid av dommen mottatt en rekke henvendelser hvor det uttrykkes forundring og skuffelse over dommen. Dette er kommentarer både internt fra i Forsvaret, men også fra eksterne advokater med spesialisering innen arbeidsrett. Advokat Arvid R. Ødegård, Partner, Advokatfirma Storeng, Beck & Due Lund DA, advokat Øivind Østberg, jusstudent kaptein Johannes Mella og general Sverre Diesen, har kommentert Strandman-saken i henholdsvis Dagens Næringsliv, Minervanett.no og i Aftenposten. Her er kommentaren fra Minervanett.no:

NÅR HØYESTERETT FRIKJENNER STATEN FOR KJØNNSDISKRIMINERING

Kvinnepolitikken har vunnet fram i Høyesterett. Hadde situasjonen vært motsatt, ville utnevnelsen av sjef for Forsvarets Høyskole ikke hatt en sjanse for domstolene.

Saken som ble anlagt av den mannlige offiser som mente seg forbigått da ny sjef for Forsvarets Høyskole skulle utnevnes i statsråd, er avgjort av Høyesterett. Etter statens seier i den øverste domstol kan mediene melde at det er slått fast at "kvinnen var best kvalifisert". Dagbladet kan i sin begeistring over utfallet fortelle at dommen er "pinlig" for daværende forsvarssjef Diesen, som i sin tid innstilte på den mannlige kandidat. Men hvis avisen hadde ønsket å utøve sin sedvanlige kritiske rolle overfor statsmaktene, hadde den her en trestjerners anledning til å påvise politisert juss og en domstol som strekker seg lenger enn langt for å tekkes staten.

Den mannlige kandidat hadde fått medhold i Klagenemnda for likestilling, ikke nettopp et organ opprettet for å forsvare menns interesser. Regjeringen Stoltenberg så bort fra dette og utnevnte kvinnen. Borgarting lagmannsrett kom enstemmig til at det var skjedd en klar lovstridig forbigåelse. Siden saken i all hovedsak sto og falt med bedømmelsen av bevisene, kunne en vente at saken endte med det. Det er sjelden at Høyesterett snur om på en lagmannsrettsdom på grunn av bevisvurderingen.

«at menn skal beskyttes mot kjønnsdiskriminering, har ikke vært en sterk motivasjon»

Spørsmålet i saken var om det var foretatt en vektlegging av kjønn i strid med likestillingsloven. Denne loven ble innført for å ivareta kvinners interesser, ut fra en oppfatning om at kvinner blir diskriminert. At menn skal beskyttes mot kjønnsdiskriminering, har ikke vært en sterk motivasjon hos pådriverne for likestillingspolitikken. Men loven er dog kjønnsnøytralt formulert.

Høyesterett har ikke, i motsetning til hva medieomtalen har gitt inntrykk av, selv vurdert kandidatens kvalifikasjoner. Domstolens oppgave er å ettergå om arbeidsgivers egne kriterier er fulgt på saklig og forsvarlig vis. Det mener altså Høyesteretts flertall at staten har gjort. Høyesterett gjør dette gjennom en bevisvurdering som legger stor vekt på skriftlige forklaringer fra statens folk avgitt i **forbindelse med rettssaken**, om hvordan kvalifikasjonene angivelig hadde blitt vurdert. Hvor mange parter kan regne med en slik velvilje i domstolene?

Videre bortforklarer flertallet som "uheldig ordvalg" det faktum (noe flertallet også erkjenner) at departementsavdelingen ga en klart uriktig beskrivelse av søkerens kvalifikasjoner i notat til statsråden i forbindelse med selve ansettelsen. Det er uomtvistelig at den mannlige søker hadde langt bedre og bredere både operativ erfaring og ledererfaring enn kvinnen, og at de hadde jevnbyrdig formell utdanning. Når fagavdelingen, til tross for det, hevdet at disse kriteriene ikke favoriserte noen av kandidatene, var det altså en usannhet som det er godt gjort å se som annet brudd på saklig og forsvarlig saksbehandling. Sammen med klare utsagn i den kongelige resolusjonen om det ønskelige i å få en kvinnelig sjef, gjør dette at konklusjon vanskelig burde bli annet enn at det ble lagt avgjørende vekt på kjønn, i strid med loven.

Dommen er avsagt under dissens. Dommer Skoghøy leverer et mindretallsvotum som er så nær en slakt av kolleger i flertallet som det vel er mulig å vente i Høyesterett. Argumentasjonen hans er etter vårt syn svært overbevisende. Vi er ikke i tvil om at hvis situasjonen hadde vært motsatt, ville denne utnevnelsen ikke hadde hatt en sjanse for domstolene. Men her har kvinnepolitikken vunnet fram.

«Politiske vurderinger og kvalifikasjoner trumfet altså de fagmilitære hensyn»

Saken har også en annen dimensjon. Ved utnevnelsen gikk anbefalingene fra Forsvarsdepartementet på den ene siden og Forsvarsstaben på den andre siden i motsatt retning. Forsvarssjefen ble overkjørt av den politiske ledelsen og deres sekretariat (altså departementet). Politiske vurderinger og kvalifikasjoner trumfet altså de fagmilitære hensyn. Den øverste domstol har truffet et valg som støtter dette.

Forsvaret skal selvsagt på overordnet nivå styres politisk, men her ser vi en politisering av det fagmilitære feltet som vi er betenkt over.

Vi har ikke noe i mot kvinnelige topper verken i Forsvaret eller i domstolene, men kvalifikasjonsprinsippet bør gjelde. Det er muligens oppmuntrende for kvinner i Forsvaret at deres kjønn ses på som en kvalifikasjon, men det er ikke oppmuntrende for menn i Forsvaret at deres kjønn brukes mot dem. Likevel, det aller mest problematiske med saken er at loven tilsidesettes med domstolenes godkjennelse av politiske årsaker.

Av advokat Øivind Østberg og Johannes Mella Stud.Jur. og kaptein i Hæren

VAKTTJENESTEN VED KRIGSSKOLENE

BFO var onsdag i uke 18 invitert til et uformelt møte i FST hvor blant annet en av sakene var generelle prinsipper rundt vaktordning på krigsskolene.

Organisasjonene ble presentert en matrise som viste hvordan utfordringene rundt kadetter som går vakt håndteres. Matrisen viser at i stort er systemene like ved KS og LKSK ved at kadetter går et antall vakter og for godtgjort dette i henhold til ATF.

Ved SKSK går de fleste av kadettene vakt som en del av utdanningen, og får dette således ikke kompensert. BFO er sterkt kritisk til hvordan dette håndteres ved Sjøkrigsskolen, og

BFO er tydelige på at det er modellen ved KS og LKSK som skal legges til grunn!

Er kadetten alene på vakt, selv om det er en jourhavende en time unna, er det faktisk kadetten som må ta en avgjørelse der og da. Det er ikke alltid man kan vente en time.

Det å være den tilstedeværende vakt er å ha ansvar, og ansvar skal kompenseres.

Konklusjonen etter møtet var at FST skal se på vaktordningen ved krigsskolene nok en gang. BFO vil følge opp saken tett, spesielt med tanke på Forsvarsstabens utsagn om at det er ordningen ved Sjøkrigsskolen som er den foretrukne.

BFOs kadettorganisasjon, KAFO har over mange år hatt fokus på den forvaltningen man har praktisert ved Sjøkrigsskolen, og har ved flere anledninger tatt saken opp for å harmonisere praksisen opp mot de andre krigsskolene.

Tekst og foto: BFO KA

OTV ved Luftkrigsskolen, Thomas Olsen (tv) og KAFO-leder ved Sjøkrigsskolen Thomas Tinnesand, krever at vaktordningen ved alle de tre krigsskolene kompenseres etter ATF

ENIGHET OM NY NATO AVTALE

BFO har sammen med de andre partene fremforhandlet ny særavtale om økonomiske vilkår for personell som tjenestegjør ved stasjoner, NATO-staber og andre enheter i utlandet.

Noen av de viktigste justeringene:

- Det innføres kompensasjon for øvingsaktivitet for utsendt personell. Dette blir en kompensasjon som er differensiert på gradsnivåer og innbefatter gruppe 1 gradene også.
- Ordningen med hjemreisetilskudd fjernes, fleksibiliteten mht hjemreiser økes og kostnaden inkluderes i utenlandstillegget. Utenlandstillegget er øket markant, og gir den enkelte større fleksibilitet om hvem som reiser og hvor man reiser til.
- Den sterke differensieringen i utenlandstilleggene dempes noe ved at de øverste nivåene reguleres noe ned, mens lavere og midlere nivåer øker noe. Partene har en intensjon om å vurdere en reduksjon i antall nivåer i utenlandstillegget ved kommende forhandlinger. Dette er i første rekke en tilnærming til tilsvarende personell utsendt fra UD.
- Kravet til botid på tjenestestedet for medfølgende samlivspartner gjøres mer fleksibelt. Dette vil forenkle pendling og gi en enklere hverdag for medflyttere som fortsatt har et arbeidsforhold i Norge
- Satsene for eventuell dekning av medfølgende barns skole- og barnehageutgifter økes betydelig.
- Partene er enige om å etablere en forsikringsbasert pensjonsspareavtale for medfølgende samlivspartner under tjenesteperioden i utlandet innen 1. juni 2015. Dette vil gjøre at pensjonstapet for medflyttere (ikke bare for statlige) blir redusert betraktelig.

For nærmere detaljer, herunder iverksettingsbestemmelser, vises til protokollen og komplett avtale.

Avtalen gjøres gjeldende for perioden 1. januar 2014 til 31. desember 2015.

17. MAI FEIRING VED E-3A KOMPONENTEN I GEILENKIRCHEN

Å tjenestegjøre i utlandet er ingen hindring for å feire nasjonaldagen på riktig tradisjonelt vis, og som seg hør og bør ble 17.mai feiret også ved E3A komponenten i Geilenkirchen. Tog, taler, sang, pøler, is og leker, ja alt som hører til! Rundt 90 store og små hadde tatt turen til basen, og det var tjenestegjørende fra både Tyskland, Nederland og Belgia med sine familier.

Det faste innleide tyske korpsset spilte norske sanger i toget, og vi avsluttet seremonien med hovedtale fra SNR Stig Krone, etterfulgt av Nasjonalsangen og Fedrelandssangen. Deretter var det grillmat til store og små, og norske lomper var skaffet for anledningen. I anledning 200 års jubileet hadde vi også bestilt en 1x1 meter kake med det norske flagget. Mer enn nok kake ble det til alle!

En annen tradisjon her nede i GK er hestekokasting. Det er en meget prestisjetung tradisjon, og vinneren blir foreviget på en gullplate med hesteko og inngravert navn. Etter mye spenning gikk Alf av med seieren mot Tine i finalen. Gratulerer!

Takk til arrangementskomiteen for et godt arrangement, samt BFO som støttet oss økonomisk!

Tekst: Ida Bjørklund

Foto: Div

Fra toget.

Kaken for anledningen. 1x1m.

Alle bunadene samlet.

ROS TIL FORSVARSBYGG!

FORSVARSBYGG FÅR - MED RETTE - MYE "PEPPER"

Jeg flyttet inn i militær bolig i Oslo nå i slutten av mars. I løpet av første måneden går hovedsikringen og jordfeilsbryteren flere ganger. Jeg blir litt bekymret for at dette kan være en farlig elektrisk feil i leiligheten, og kommer til at det må meldes til FB.

Jeg setter meg ned, og fyller ut skjema i deres kundekontakt på internett etter beste skjønn. I det jeg trykker på "send", må jeg innrømme at jeg tenkte "jaja, det var vel det siste jeg så til dette...". Så, til min store overraskelse, ringer telefonen - under en time etter at jeg klikket på "send". "Hei, det er Vidar Moen fra Forsvarsbygg. Jeg tenkte vi kunne avtale tid for inspeksjon av det elektriske anlegget i leiligheten din" :-)))

Og dagen etter er han på plass, og går gjennom leiligheten og sjekker bla sikringsskap og koblinger. Og ikke minst - i går ringte han igjen for å høre hvordan det går.

Så - skryt til Vidar Moen i FB i Oslo - rask og god service fortjener skryt og oppmerksomhet.

Mvh

Bjarte M Solberg

MAJOR PATRICK SUNDT (FOH) VANT TUR FOR TO TIL NEW YORK!

- Kjempehyggelig! Nå skal jeg lete i kalenderen etter en ledig helg, sier Patrick når han blir oppringt av BFOs kommunikasjonsavdeling.

Blant over 600 kvalifiserte deltakere som hadde svart rett på inngangsspørsmålene ble trekningen foretatt av nyvalgt leder, Jens Jahren, i påsyn av den like nyvalgte Rune Rudberg (nestleder).

BFO gratulerer, og vi gleder oss til å se bilder og reportasje fra turen!

Konkurransen ble avholdt gjennom BFOs nye medlemsportal www.klartilstrid.no.

Mannskapet fra KNM Helge Ingstad trener på å ta i mot og sende ut helikopter.

OFFISERSBLADET

Befalets Fellesorganisasjon

LØNN SOM FORTJENT?

Med innføringen av en av Europas mest moderne mariner kommer det som en naturlig følge at vi som sjøfartsnasjon igjen øker våre bidrag internasjonalt. I den siste tiden har Fregattvåpenet bidratt i internasjonale operasjoner med alle sine tre seilende besetninger, og vi er mer relevant enn på lenge. Parallelt med dette har vi store utfordringer med å holde på personellet vårt. Jeg vil i denne artikkelen sette søkelyset på et tema som opptar alle oss i Fregattvåpenet for tiden.

SÆRAVTALEN FOR INTERNASJONALE OPERASJONER.

Det er per i dag slik at når man sendes ut i internasjonale operasjoner, går man ut av fredstidsavlønning (OPL/F) og over på Særavtalen for internasjonale operasjoner (OPL/I). Det er flere forhold som reguleres av avtalen som er negative for oss som arbeidstakere. Før det første er det lønnen¹, som ikke bare er lavere en hva vi ville fått med tilsvarende mengde seiling i hjemlige farvann, men er lavere en hva vi tjener i løpet av et "normalt" seilingsår hjemme. Det andre er vernet i avtalen, som ikke er i nærheten av hva man har i henhold til ATF² og hovedavtalen. Det tredje forholdet er bruken av avtalen. Jeg vil videre i artikkelen utype hva jeg mener med dette. (Jeg velger i denne artikkelen å bruke begrepet lønn om både bruttogrunnlønn og tillegg. Dette på tross at FLA gjerne bruker begrepet lønn bare om grunnlønn).

Da vi var deployert i Adenbukten med KNM Fridtjof Nansen i 2013 var vi ca 80% av tiden i sjøen, og den lengste sammenhengende perioden var rundt 30 dager. Jeg har regnet litt på hva vi tjente den måneden, kontra hva vi ville gjort på ATF. For de fleste viser regnestykket at vi tjente ca 50% av hva vi ville gjort ved tilsvarende seiling på FA1. I tillegg genererer ATF mer fritid enn OPL(I). Cirka ti dager per måned avspasering på ATF mot syv dager leave/rekreasjon per måned iht. særavtalen. Det vil jeg si er en betydelig nedgang. Regnestykket endres noe dersom man ligger til kai helger og lignende, fordi de som har frivakt ikke får betalt ved stilleligge på ATF. For de fleste av oss som deployerte til Adenbukten med Fridtjof Nansen innebar 2013 både en økning i aktivitet i forhold til tidligere år samt en nedgang i lønn i forhold til tidligere år.

Ett regnestykke jeg har fått fra en

kollega viser at han var på jobb cirka tusen timer mer og fikk cirka 15 000kr mindre brutto! Den andre tingen jeg reagerer på med særavtalen er hvor mye dårligere vern vi som arbeidstakere har. Dersom man er uheldig og blir sykemeldt under en deployering mister man utenlandstillegget, som utgjør cirka 10.000 brutto i måneden. Vi hadde også et tilfelle der noen ikke fikk mønstret på fartøyet i operasjonsområdet, dette på grunn av at havnen de skulle plukkes opp i ble vurdert til for utrygg av FbH³. De måtte tilbakebetalt alle tillegg utover grunnlønn. Man kan gjerne hevde at dette er rett og rimelig, i og med at de ikke var i operasjonsområdet. Det som gjør det merkelig er at reglene er annerledes når vi seiler hjemme. Dersom det hadde vært snakk om en seilas i Norge ville de som var sykemeldt beholdt de økonomiske tilleggene iht. ATF, og de som fikk flyet kansellert ville ha beholdt full lønn i innværende arbeidsplan-periode.

Hvorfor i all verden skal den økonomiske sikkerheten til personellet være annerledes i INTOPS enn hjemme? Vi er allerede unntatt fra enkelte vernebestemmelser i arbeidsmiljøloven, og det er etter mitt syn greit fordi det handler om operative hensyn. At ikke de som er sykemeldt eller blir hindret fra å mønstre på beholder lønnen på lik linje med i fredstid er derimot ikke greit, og medfører en redusert trygghet for personellet.

Det tredje ankepunktet jeg har er at man i det siste har vært ganske romslige med tanke på hva som defineres som INTOPS. For Fridtjof Nansen sin del ble besetningen satt på OPL/I fra fartøyet forlot Haakonsvern til den var tilbake åtte måneder senere. Etter min mening er dette feil bruk av intopsbegrepet. Nansen var på ingen måte i intops på vei til eller fra AOO⁴. Fartøyet tok formelt over oppdraget på Kreta på vei ned og ga det fra seg før det gikk gjennom Suezkanalen på vei hjem. Ukene i forkant og i etterkant var ren transitt, med innslag av oppøving på vei ned og forberedelse av innlevering av fartøyet på vei hjem. I særavtalen står det riktignok at den skal gjelde fra avreise Norge, men etter min oppfattelse er den konstruert for bruk i hæren, og jeg antar at deres transporttid inn i operasjonen er noe kortere enn vår. I tillegg sier vel den nye AFTen at trening innenlands og trening utenlands skal kompenseres likt, og i og med at marinen

tradisjonelt bruker transitten inn i en operasjon til trening og oppøving burde man kompenseres likt som ved oppøving hjemme. Man har i det siste valgt å definere datoene for når avtalen skal gjelde ut fra et mest mulig økonomisk gunstig perspektiv for Forsvaret. Noe som selvsagt går ut over personellet. Jeg klarer ikke å se noen annen begrunnelse for hvorfor transitten ble definert som OPL/I enn sparte lønnskroner, noe som etter min mening er dårlig personellpolitikk.

Det må nevnes at innføringen av den nye AFTen er et stort skritt i riktig retning når det gjelder avlønning i utenlandstjeneste. Den betyr at vi i marinen får samme lønn når vi seiler som en del av en natostyrke, som ikke er definert til å være i INTOPS, som vi får ved seilas hjemme i fredstid. Dette er meget positivt for oss når vi deltar i stående natostyrker, som SNMG eller SNMCMG⁵. Selv om den nye avtalen er bra for oss når vi er i SNMG er vi samtidig på NRF⁶ beredskap. Det vi si at vi kan settes inn der NATO måtte ha behov for det på kort varsel. Ved en aktivisering av denne beredskapen vil man gå over på OPL/I og dermed særavtalen. Lønnsmessig betyr det at man på kort varsel kan havne over på en vesentlig lavere lønn, med dramatiske følger for privatøkonomien til den enkelte. Dette gjør det utfordrende å planlegge sin egen økonomi. I tillegg innebærer denne beredskapen en uforutsigbarhet med tanke på hvor mye og når man må være på jobb. Denne usikkerheten er utfordrende for mange, og innebærer en ekstra belastning det ikke kompenseres for økonomisk.

Det er selvsagt mange andre motivasjoner utover lønn som får folk til å tjenestegjøre i marinen. Faktorer som ofte nevnes som positive med marinen er interessant tjeneste, gode kolleger, faglige utfordringer, spenning og opplevelser. Det er også motiverende for mange å være med og bidra til fellesskapet gjennom å delta i INTOPS. Det er ingen tvil om at det er motiverende både å beskytte skipstrafikk fra pirater og å bidra til å trygge verden fra kjemiske våpen. For mange av oss er det også motiverende å få praktisert det vi øver mye på i skarpe operasjoner. Vi i marinen vil aldri bli lønnsvinnere sammenlignet med det sivile næringsliv. Det er noe de fleste av oss er fullt inneforstått med. Samtidig er lønn en hygienefaktor: Økning i lønn gir ikke nødvendigvis økt motiva-

1) Jeg velger i denne artikkelen å bruke begrepet lønn om både bruttogrunnlønn og tillegg. Dette på tross at FLA gjerne bruker begrepet lønn bare om grunnlønn.

2) Arbeidstidsavtalen for forsvarer. Ny i 2013 1 Jeg velger i denne artikkelen å bruke begrepet lønn om både bruttogrunnlønn og tillegg. Dette på tross at FLA gjerne bruker begrepet lønn bare om grunnlønn.

3) Forsvarets operative hovedkvarter

4) Area Of Operations

5) SNMG og SNMCMG er to av Natos stående maritime styrker

6) NRF står for Nato Response Force

sjon, men nedgang i lønn vil gi fall i motivasjon. Det er akkurat slik jeg oppfatter særavtalen; som en nedgang i lønn. Et kjennetegn ved ansatte i hele forsvaret og i marinen er at vi er lojale. Vi gjør jobben vi blir satt til å utføre med de resursene som blir satt til disposisjon uten de helt store protestene.

Det er svært få, om noen, som nekter å være med på en deployering. Men å tro at vi ikke vil miste folk når aktivitetsnivået bare øker år for år uten at vi blir ordentlig kompensert for det er å være naiv. Det er ingen kultur i marinen for å protestere og krangle på lønnsvilkår. Vi har heller ingen streikerett og begrensede muligheter til påvirkning. Det som ofte skjer er at folk går lei og finner seg noe annet å gjøre, istedenfor å kjempe mot et system det fremstår som umulig å endre. Jeg frykter at Fregattvåpenet den neste tiden vil se en økning i avgangen av personell, delvis med dette som begrunnelse.

Jeg tror ikke særavtalen er hovedgrunnen til at vi mister folk i marinen, den har ikke vært i bruk i Fregattvåpenet siden 2009. Men det siste året har tydelig vist at brukeren av avtalen øker i omfang. Bare i Fregattvåpenet vil det fra sommer 2013 til sommer 2014 være tre misjoner (OOS, OAE og Operation RECSYR)⁷ og alle tre besetningene er involvert i minimum en. Jeg ser på det som åpenbart at ettersom bruken av avtalen øker vil det bidra til personellflukten fra Sjøforsvaret. Dersom vi vil beholde de flinke folkene må vi faktisk betale dem for jobben de gjør.

Under diskusjoner om lønn i marinen er jeg av den oppfatning av at det er mange utenfra som sammenligner oss med dem som deployerer til for eksempel Afghani-

stan. Jeg mener at de som deployerer til krigssoner fortjener hver krone de får, uavhengig av våpengren. Det som derimot gjør sammenligningen med andre våpengrener mindre relevant er at vi har et annet operasjonsmønster enn for eksempel hæren. De fleste av jobbene om bord på et fartøy er derimot direkte sammenlignbare med sivile jobber. Utdannelsen til navigatører, logistikere, elektrikere, maskinister og ingeniører er meget relevante sivilt, og fullt ut sammenlignbar med tilsvarende sivil utdanning. Det er mer naturlig for oss å se mot oljesektoren og sivil maritim næring for å finne sammenligningsgrunnlag med tanke på lønn. Det er også slik at jobben til mange av oss er ganske lik, uavhengig av om vi er i Adenbukten eller i Vestfjorden.

Det som er forskjellig er gjerne lengden på toktene, forutsigbarheten og avstanden hjemmefra. Jeg har vært hele mitt yrkesliv i marinen og har aldri jobbet i det sivile næringsliv, men jeg stiller meg allikevel svært tvilende til at noen der går ned i lønn når risikoen og belastningen øker. Jeg tviler for eksempel på at besetningen på Wilhelmsen-frakteskipet Taiko, som skal ha de kjemiske våpnene om bord ut fra Syria, har en dårligere avtale under dette oppdraget enn de har til vanlig. Noe besetningen på KNM Helge Ingstad, som passer på dem, altså har.

Jeg har problemer med å få sivile bekjente og familie til å forstå hvorfor jeg jobber mer, er lengre hjemmefra og med større risiko, men går ned i lønn og opp-tjent rett til fritid. De har rett, det er ikke logisk.

Det er klart at det kan være motiverende i seg selv å deployere. Å reise ut på et oppdrag der man bidrar til å gjøre en forskjell

er motiverende for mange. Min opplevelse er at de færreste har lønn som hovedårsak til at de tjenestegjør i marinen, i hvertfall ikke over tid. Men å tro at vi kan basere oss på idealisme for å bemanne en av verdens mest moderne mariner er en utopi. For å holde på de beste må vi også være konkurransedyktige på lønn og vilkår.

Det har vært et stort fokus på marinens evne til å konkurrere om de kloke hodene med sivil maritim sektor den siste tiden. Det er nylig laget FFI studier, blitt nedsatt arbeidsgrupper og lansert stortingsmeldinger om kompetanse i Forsvaret, som tar for seg hvordan vi skal tiltrekke oss de folkene vi trenger. Jeg er overbevist om at en endring i avlønningen ved intops til å ligne på fredstidsnivået vil gjøre det lettere både å holde på dem vi har og rekruttere personell vi allerede har mistet. Det vil i vertfall sende et tydelig signal om at man er villig til å gjøre det man kan for å sikre konkurransedyktige betingelser for oss som står på sjøen. Det er noe alvorlig galt når man jobber mer og tjener mindre. Særavtalen skal etter hva jeg har hørt reforhandles i 2014. Jeg vil med dette oppfordre arbeidsgiver til å benytte anledningen til å styrke sin egen konkurranseevne på personellfronten. Jeg vil også oppfordre de ansatte til å signalisere til sine respektive fagforeninger at vi ønsker en endring. Jeg forstår den norske stats ønske om å gjøre det så billig som mulig å deployere marinen, men det koster faktisk å drive butikk, og det er feil å spare penger på bekostning av personellet.

Av Lt Vegard Djonne

2. Elektriker, KNM Thor Heyerdahl.

⁷) Operation Ocean Shield (OOS) utenfor Somalia, Operation Active Endeavour(OAE) i Middelhavet og Removal of chemical agents from Syria(RECSYR) i Syria.

KONTAKTINFO BFO

FUNKSJON	NAVN	OMRÅDE	MOBIL	KONTOR	E-POST
Leder	Jens B Jahren		930 05 202		jens.jahren@bfo.no
Nestleder	Rune Rudberg		934 20 377		rune.rudberg@bfo.no
Forhandlingsleder	Tom Skyrud	Medbest	437 87 648		tom.skyrud@bfo.no
Forhandlingsleder	Ragnar Dahl	Medbest	934 98 520		ragnar.dahl@bfo.no
Forhandlingsleder	Even Mølmshaug	Tariff	990 94 678		even.molmshaug@bfo.no
Forhandlingsleder	Lars Omberg	Tariff	920 91 238		lars.omberg@bfo.no
Kompetanseutvikler	Jon Vestli	BFO-skolen	953 65 907		jon.vestli@bfo.no
Sekretariatsleder	Arild Helgesen		934 99 445		arild.helgesen@bfo.no
IT Drift- og arkiv ansvarlig	Kyrre Felde		970 99 880		kyrre.felde@bfo.no
Konsulent medlemsreg./forsikr.	Mona Eriksen Rudberg		924 28 698		mona.rudberg@bfo.no
Økonomileder	Mona Skansen Audne		957 50 165		mona.audne@bfo.no
Leder kommunikasjonsavd.					
Markeds- og web ansvarlig	Lars Kristian Danielsen	Kom.avd	905 85 355		lars.danielsen@bfo.no
Rekrutteringsansvarlig	Lars-Andreas Irgens	Kom.avd	988 82 958		lars.irgens@bfo.no
Redaktør Offisersbladet	Einar Holst Clausen	Offisersbladet	928 14 251		offisersbladet@bfo.no
	Sentralbord siv		23 10 02 20	23 10 02 20	
	Sentralbord mil		0510 5694	0510 5694	
	Telefaks siv		23 10 02 25	23 10 02 25	
	Telefaks mil		0510 5655	0510 5655	

OMRÅDETILLITSVALGTE

TELEFONER

FUNKSJON	NAVN	MIL	SIV	MOB	FAKS	E-POST
OTV Nord-Norge	Gunnar Lie Eide	0575-2368	77 11 23 68	400 29 791	76 11 23 69	gunnar.lie.eide@bfo.no
OTV-Midt-Norge	Thomas Olsen	0550-5232	73 99 52 32	908 36 490	73 99 52 33	thomas.olsen@bfo.no
OTV-Midt-Norge	Hans Petter Myrseth	0565-7394	75 53 73 94	909 98 298	75 53 73 95	hans.myrseth@bfo.no
OTV Vest	John L Strømseng	0540-3486	55 50 34 86	926 24 550	55 50 34 87	john.stromseng@bfo.no
OTV Indre Østland	Håvard Støle	0502-2077	64 40 20 77	404 71 718		havard.stole@bfo.no
OTV Indre Østland	Grethe Bergersen			452 49 410		grethe.bergersen@bfo.no
OTV Viken	Pål A Sævik	0510-9433	23 09 94 33	928 17 119	23 09 94 10	paal.savik@bfo.no
OTV Viken	Tor Gunnar Framnes	0510-9779	23 09 97 79	930 53 744	23 09 98 00	tor.framnes@bfo.no
OTV Utland	Tor Gunnar Framnes	0510-9779	23 09 97 79	930 53 744	23 09 98 00	tor.framnes@bfo.no

KADETTENES FELLES-ORGANISASJON, KONGRESS OG OVERGANG!

Vi i KAFO har nå kommet hjem etter tre fine dager på BFO kongress. Her fikk vi treffe mange andre tillitsvalgte og BFO medlemmer som også ønsker å ta del i å forme BFO sin fremtid.

Det var flere av kadettene som aldri har deltatt på kongress før og dette er nok en lærerik opplevelse for de fleste. Velregisserte dager med nøye planlagte innlegg og gode forhandlinger gjorde at vi kadettene sitter igjen med mye læring og fine opplevelser. Det er gledelig og ikke minst motiverende å få ta

del i opprettelsen av Veteranfondet og utdelingen av årets hederspris. I følge statuttene vil "Hedersprisen tildeles enkeltpersoner som har opptrådt, handlet eller utvist et engasjement av en slik art at det er å betrakte som fremragende". Da er det kjekt å se hvor takknemlig Stig Snekvik var etter han ble hedret for mange års innsats – det er vel fortjent!

På kongressen ble det som alltid valgt nytt hovedstyre og ny politisk ledelse i BFO, og vi i KAFO er stolte over at det nyvalgte hovedstyret nå består av flere personer som har vært aktive i KAFO de siste årene. Dette viser at arbeidet vi gjør blir anerkjent av mange BFO medlemmer og dere har tillit til at vi vil gjøre en god jobb som medlemmer av hovedstyret.

KAFO er også meget fornøyd med ny politisk ledelse. Vi har stor tro på at den vil ta BFO videre som den største og beste arbeidstakerorganisasjonen i Forsvaret – lykke til Rune og Jens!

Dagene på kongressen er enda et bilde på at vi kadetter blir hørt. Vi fikk virkelig gehør i de sakene vi la frem. Da spesielt forslaget om navneendring. Jeg er stolt av å kunne presentere KAFO som **Kadettene Fellesorganisasjon!** Dette navnet er virkelig med til å beskrive hva vi i KAFO jobber for. Jo større vår organisasjon er, jo større gjennomslagskraft har vi.

Våren er en tid som markerer en overgang for de fleste kadetter. Noen av dere har gått ett år på en krigsskole og skal videre på sivile studier eller annen militær utdanning og noen er snart ferdig med livet som kadett. Man går nå over fra en "trygg" kadett-tilværelse til en noe mer usikker fremtid i nye avdelinger. For dere som nå skal videre til en ny avdeling så er det bare å være trygg på at du er medlem av den fagorganisasjonen med flest ansatte. Det betyr god kunnskap og rask hjelp om du måtte trenge dette.

Uansett så håper jeg at alle får en super sommerferie – den er vel fortjent!

Christina Pilar Grimstad
Leder KAFO Landsstyret

EN NY TID

Sommeren har inntruffet og skolehverdagen til de fleste har forandret seg. Enkelte har startet med spesialiseringen sin og mer bransjeaktuelle kurs, mens andre har møtt starten på eksamensperioden i 20 grader. Det som likevel er felles for mange er at ett år på befalsskolen kommer mot slutten og for mange betyr dette at om to små måneder er dere blitt befal. Jeg vil allerede i introen her takke for å ha fått representere dere som nå blir befal etter sommeren i dette året som har

gått og håper at deres vil fortsette i Norges største arbeidstagerorganisasjon BFO.

I den siste perioden har skjedd både i BESO og BFO. BESO sitt forrige styremøte tok sted i London hvor vi deltok på Tough Mudder og samtlige som stilte på startlinjen fullførte. Samme helgen ble brukt til å besøke den norske ambassaden og få en liten innføring i hva en ambassade er og hva den har og si for staten Norge. Helgen ble også brukt til å forberede delegatene fra BESO til sin deltakelse på BFO sin 9. ordinære kongress som fant sted på Bristol Hotell i Oslo i uke 21. Det ble fire dager med mye diskusjoner og debatter både i og utenfor kongresshallen. Kongressen ble en meget lærerik plattform for oss i BESO, men i tillegg til mye læring og usikkerhet klarte vi å sette vårt preg på Kongressen også. BFO prioriterer og har prioritert befalselever godt gjennom deres og BESO sitt arbeid, men vi inntok talerstolen flere ganger for å tale deres sak og fikk gehør for samtlige av våre forslag. Hovedsaken vår som ble fremlagt for kongressen var at BESO ønsker at BFO skal rette mer fokus på å jobbe for vilkårene ved flerårige befalsskoler, spesielt med tanke på boforhold. Vi ser på kompetansen som blir utdannet ved disse skolene som unik og bør derfor behandles deretter, både for å gjøre selve utdannelsen mer tilrettelagt, men også øke trivselen i Forsvaret og da muligens øke sannsynligheten for at elever fra disse skolene blir i Forsvaret etter endt plikt tjeneste.

For BESO sin tid fremover er det spesielt to oppgaver som står på agendaen, før vi tar en velfortjent sommerferie med resten av dere. Den første er å sørge for å hjelpe befalselever som har spørsmål om hvordan Forsvaret etter skolen kommer til å fungere, og hvordan BFO kommer til å hjelpe dem med forskjellige ting som befal. Om ikke en fra styret til BESO kan svare øyeblikkelig skal vi alltid finne noen som kan svare. Vi ønsker at overgangen fra elev til befal skal være så smertefri som mulig, og vil støtte med det vi kan før sommeren tar oss. Det andre på vår agenda er at BESO skal sende to representanter som skal overse den første uken av FOS, for å sjekke at de forslagene vi har gitt til FOS-ledelsen har kommet gjennom, samt se etter nye forbedringsmuligheter for at FOS skal bli et positivt møte i starten av en befalskarriere i Forsvaret.

Marius Thorso
Leder Befalselevenes Samarbeidsorgan

D-DAGEN minutt for minutt

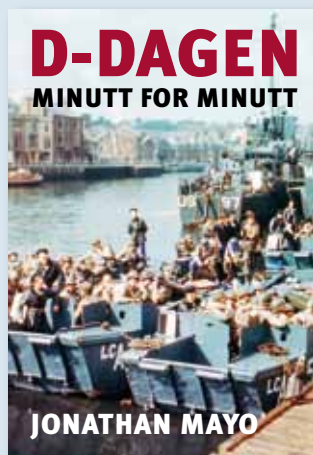
Den britiske forfatteren Jonathan Mayo har skrevet en meget lettlest, informativ og kronologisk bok om D-dagen.

Han har basert seg på autentiske beretninger fra arkiver, brev og gamle dagbøker, skrevet av de som var med under kampene på selve D-dagen.

Interessant er det også at boken omtaler spesielt torpederingen av den norske jageren *Svenner*. Det første allierte krigsskip som ble senket på D-dagen. Boken har en oversikt over de omkomne, og fire av de norske er avbildet.

Les denne boken! Det er 70 år siden titusenvise av heltemodige menn stormet i land på strendene i Frankrike under «Operation Overlord».

Einar Holst Clausen

Jageren «Svenner».

Fotoinnhaver: Marinemuséet.

FRIGJØRINGS- OG VETERANDAG OGSÅ I STOKKE KOMMUNE

Over 60 fremmøtte møtte frem ved bautaen/monumentet i Stokke. 45 av de ble med til middag (lapskaus) og foredrag med Asbjørn Lysgård på rådhuset etterpå. En flott markering på en dag som denne, sier ordfører i Stokke kommune Erlend Larsen. Med et smil bemerker han at det var et par hakk bedre enn nabobyene.

Foto: Jan Helge Kaiser

Forsvaret og Politiet sammen i kontraterror-øvelsen Gemini

Første uken i juni ble kontraterrorøvelsen Gemini gjennomført. Forsvaret og Politiet trente sammen på å håndtere et «terrorangrep» i Stavanger-området. Under øvelsen øvde Forsvaret og Politiet på å håndtere komplekse terrorangrep mot olje- og gassinstallasjoner både på land og til havs. Årets øvelse var en såkalt «alarmøvelse».

De deltakende kontraterrorstyrkene fikk ikke vite om øvelsen på forhånd. På denne måten testes den reelle responstiden deres. Forsvaret stiller blant annet med sine Bell 412 helikoptre, marinefartøy, spesialstyrker og en rekke andre ressurser. Statsminister Erna Solberg besøkte øvelsen i en tidlig fase.

Øvelse Gemini har vært arrangert siden 1980-tallet og bygger på scenarioer hvor terrorister slår til mot norske oljeinstallasjoner. Det er politidistriktene Rogaland, Nordmøre og Romsdal, Helgeland og Troms som rullerer på øvelsen, fordi disse politidistriktene har politimyndighet på den norske kontinentalsokkelen. Kontraterroraksjonene ledes i år av politimesteren i Rogaland, som får bistand fra blant annet politiets beredskaps-tropp og Forsvarets spesialstyrker.

Einar Holst Clausen/Kilde Forsvaret

Medaljeseremoni for innsatsen i operasjon RECSYR

Besetningsmedlemmer fra KNM Helge Ingstad fikk den 3. juni utdelt medalje for sin innsats under operasjon RECSYR i Syria. Medaljene ble delt ut av sjef for Forsvarets operative hovedkvarter, generalløytnant Morten Haga Lunde.

Foto: Morten Opedal

Russland ruster opp sitt luftforsvar

Russland har undertegnet en kontrakt med den russiske Aircraft Corporation MiG (RAC MiG) for ytterligere 16 MiG-29SMT «Fulcrum» multirolle jagerfly. En ordre til 17 milliarder rubler (473 millioner USD), inklusive bakkestøtte og testutstyr, med leveranse i 2016. Leveransen gjøres visst nok i påvente av den nyere MiG -35S «Fulcrum-F», for å opprettholde operativ balanse av lette jagerfly.

Det russiske luftforsvaret skal i følge Janes på kort sikt, bestille 100 MiG-35S i 2016. Den mest synlige ytre forskjellen mellom MiG - 29SMT og andre «Fulcrum» fly, er den utvidede drivstofftanken i ryggen av flyet, noe som doubler oppdragsradiusen. Innvendig har MiG - 29SMT en betydelig forbedret systemtilpasning, inkludert en oppgradert radar, sterkere motorer, ny avionikk, en digital cockpit, forbedret navigasjonssystem, og mer plass til medbragte våpen. Som sådan har MiG-29SMT blitt tilbudt som en oppgraderingspakke for det gamle flyskroget til MiG-29. Men disse 16 flyene, er i følge Janes nybygde.

Oversatt og forkortet av Einar Holst Clausen

Første kvinnelige styrkesjef i FNs historie

BFO gratulerer Generalmajor Kristin Lund som overtar ledelsen av den militære styrken i FN-operasjonen på Kypros (UNFICYP). Lund ble utnevnt til jobben av FN 12. mai. Hun skal lede den militære styrken i operasjonen i ett år fra 12. august 2014, med mulighet for forlengelse. BFO var straks i kontakt med den rykende ferske styrkesjefen, og hun var meget glad for utnevnelsen, men allerede hektisk opptatt med pressens representanter.

“Jeg er selvfølgelig veldig stolt og glad over utnevnelsen, men også veldig ydmyk” sier Lund. Hun fremhever at det er mange som har bidratt i prosessen, noe hun er veldig takknemmelig for.

“Det er svært gledelig at en dyktig norsk offiser har konkurrert seg frem til viktig stilling i FN. Norge ønsker å bidra til FNs fredsbevarende operasjoner, og jeg er stolt over at en norsk offiser skal lede FN-styrken på Kypros videre. Kristin Lund er først og fremst en dyktig og erfaren offiser. Samtidig ser vi at kvinneandelen i FNs fredsoperasjoner er lav, og det er et mål å øke denne. At generalmajor Kristin Lund blir styrkesjef er et viktig signal og en milepæl for FNs fredsbevarende operasjoner”, sier forsvarsminister Ine Eriksen Søreide.

BAKGRUNN OM UNFICYP

FNs fredsbevarende operasjon på Kypros ble etablert i 1964, for å forhindre fornyet konflikt mellom gresk-kyprioter og tyrkisk-kyprioter. Mandatet ble senere utvidet til å omfatte overvåkning av våpenhvilen i 1974, samt utgjøre en buffersone mellom de to stridende parter. Mandatet til UNFICYP har blitt regelmessig fornyet i fravær av en politisk løsning på konflikten. UNFICYP består i dag av om lag 900 uniformert personell, og ledes av en amerikansk spesialrepresentant (SRSG) og en kinesisk styrkesjef. 13 land bidrar med militært personell, der henholdsvis Argentina, Storbritannia, Slovakia, Ungarn og Serbia er de største bidragsyterne. (ref FD)

Rune Rudberg/BFO

Enda et Ukrainsk helikopter skutt ned i Øst-Ukraina

Dette er det fjerde helikopteret som er skutt ned av pro-russiske separatister i Øst-Ukraina, siden konflikten startet. Tolv døde og en ble skadet da helikopteret, et Mi-8 Hip styrtet. Generalmajor Serhiy Kulchytskiy var blant de omkomne. Helikopteret ble skutt ned av et russiskprodusert håndholdt bakke til luft rakettssystem (MANPADS).

Tidligere har tre Mil Mi-24 «Hind», blitt skutt ned på samme måte. Ukrainske myndigheter regner med flere tap i tiden som kommer. Det Ukrainske forsvaret hevder at de har skutt ned og tatt vare på en fiendtlig UAV, som fløy over sentrale områder av Ukraina. Kilde: Janes

Einar Holst Clausen

KONGSBERG signerer kontrakt for leveranser til F-35 Joint Strike Fighter verdt 160 millioner kroner

Kongsberg Defence Systems (KONGSBERG) inngikk i slutten av april en kontrakt med Lockheed Martin verdsatt til 160 millioner kroner for leveranser av halerorsdeler (rudders & vertical leading edges) for produksjon

Lot 8 (LRIP 8) for F-35 Joint Strike Fighter. Kontrakten er en videreføring av leveransene fra de fem tidligere produksjons Lot'r (LRIP 3-7) og støtter et fortsatt godt forretningsforhold mellom KONGSBERG og Lockheed Martin.

- Vi er tilfredse med å oppnå enighet om levering av ytterligere halerorsdeler til F-35 Lightning II, og det er et bevis på det langsiktige internasjonale samarbeidet mellom Lockheed Martin og KONGSBERG, KONGSBERG fortsetter å demonstrere et høyt teknisk og produksjonsmessig nivå som kreves for å konkurrere om arbeid på F-35, og vi forventer mer F-35 industriell deltakelse for Norge ettersom vi fortsetter gjennom Low Rate Initial Production (LRIP) fasene, sier Susan Ouzts, Lockheed Martin vice president, F-35 internasjonale programmer.

- Denne kontrakten demonstrerer KONGSBERGs konkurranseevne på høyteknologisk produksjon og representerer en ny viktig milepæl for vår Aerostructure virksomhet. Vi er fornøyd med å være en leverandør av kvalitetsprodukter til F-35-programmet, som støtter vårt langsiktige samarbeid med Lockheed Martin, sier Terje Bråthen, Direktør Aerostructures i Kongsberg Defence Systems.

Kontrakten inkluderer leveranser til om lag 40 fly.

NYE TONER I FORSVARSPOLITIKKEN

Det erkjennes nå at Forsvarets krigsberedskap er mangelfull. Og hva så?

Admiral Haakon Bruun-Hanssens presentasjon av forsvarssjefens årsrapport for 2013 bekrefter en ny tilnærming i forsvarspolitikken. Tidligere har forsvarsminister Ine Eriksen Søreide vært meget tydelig på behovet for åpenhet om forhold i Forsvaret som krever fornyet politisk vurdering. Hun har spesielt omtalt mulige behov for endringer og prioriteringer i Forsvarets oppgaver som følge av den sikkerhetspolitiske utvikling, og behov for bedre realisme i forholdet mellom Forsvarets oppgaver, struktur og budsjetter. Forsvarssjefens redegjørelse varslar at han ikke vil skygge unna sin del av utfordringene.

Bruun-Hanssen vurderer Forsvarets oppgaver, fastsatt i stortingsvedtak, i tre grupper: Løpende oppgaver hjemme, deltagelsen i internasjonale operasjoner, og beredskap for mulige militære trusler eller anslag mot landet. For de to første gruppene kan han rapportere en meget god innsats. Han konstaterer riktignok at spesielt personellsituasjonen og vedlikeholdsproblemer for foreldede maritime helikoptre vil gjøre det vanskelig å opprettholde like høyt innsatsnivå i år som i fjor, men i det store og hele kan han rapportere en innsats hjemme og ute som er tilfredsstillende i omfang og imponerende i kvalitet. Det er overbevisende godt gjort at de forsvarspolitiske utfordringene ikke knytter seg til de løpende oppgavene hjemme og ute. Her ligger et viktig poeng: Forsvaret er ikke en organisasjon i forfall som trenger politisk nødhjelp. Tvert imot, det er en gjennomgripende forandringsdyktig, modernisert og sterk organisasjon, som i det daglige håndterer sine oppgaver på en utmerket måte.

Dette er et godt utgangspunkt for å gå løs på de alvorlige utfordringene som knytter seg til forsvarssjefens tredje oppgavegruppe, krigsberedskapen. Det er denne oppgaven, evnen til såkalte høyintensitets operasjoner i forsvar av landet, som etter gjeldende politiske vedtak skal være dimensjonerende for Forsvarets struktur og nivå i personelloppsetninger, materiell og øving. Hvordan står det så til med Forsvarets kapasitet for denne hovedoppgaven? Det sier årsrapporten ikke noe om. Den gir en rekke relevante opplysninger om utviklingen over de seneste årene i personelloppsetninger, utdanning, øvingsdøgn, seglingsdøgn og flytimer osv. Slike opplysninger har mest mening for lesere med fagkunnskap i forsvarsplanlegging, men heller ikke for dem gir de

innsikt til det sentrale beredskapsspørsmål: Hvilke styrker, og med hvilket varsel og utholdenhet vil Forsvaret kunne stille for høyintensitets forsvar av landet? Spørsmålet er enkelt, men svaret – eller svarene – vil neppe kunne bli mer enn antydningvis, ettersom de vil avhenge av en rekke forutsetninger som vanskelig kan diskuteres åpent.

Usikkerheten om Forsvarets kapasitet for krigsoperasjoner aktualiseres av at tilgjengelig informasjon tyder på at kapasiteten er betydelig lavere enn det den nominelle styrkestrukturen antyder. Dette er alvorlig, ikke minst fordi omstillingen fra det gamle mobiliseringsforsvaret til et ganske lite, men moderne innsatsforsvar var begrunnet med at styrkene må være klare til innsats på meget kort varsel. Ikke noe tyder på at begrunnelsen var feil.

Situasjonen i Forsvaret er belyst i Civita-rapporten "Forsvarspolitikken ved et veiskille". Noen momenter, i korthet: Hæren består av tre kampbataljoner. Det er i seg selv en svært beskjeden styrke, men styrken reduseres ytterligere ved at den i hovedsak er oppsatt med vernepliktige som krever ni måneders utdanning. Med førstegangs-tjeneste på 12 måneder gir dette tre måneders tilgjengelighet for krevende oppdrag. Andre begrensninger for høyintensitets strid er mangelen på luftvern for egen beskyttelse av hæravdelingene, og utilstrekkelig helikopterkapasitet for operasjoner for eksempel på kysten av Troms/Finnmark. For Marinen har begrensningene i bemanning og vedlikehold av de i og for seg meget moderne fartøylene vært offentlig belyst det siste året. I operasjoner ut over noen få måneder kan Marinen neppe stille stort mer enn 1-2 fartøyer i hver klasse, -altså kapasiteten i de løpende internasjonale operasjoner og løpende fredsoppdrag hjemme. Av Luftforsvarets 57 kampfly er bare omkring 1/3 teknisk klare til enhver tid, og det er kjent at status både for kampflyvere og teknisk personell er kritisk selv for fredsaktiviteten. Hvilken krigsinnsats kan eventuelt leveres med de 57 stk F-16? Og hva med overgangen til F-35? Dette flyet blir mer effektivt, men også mer kostbart i drift enn F-16. Er det rasjonelt å anskaffe så mange og kostbare fly, hvis vi ikke makter økonomisk å holde bedre tilgjengelighet for innsats enn vi har med dagens F-16?

Forsvarssjefen tar ikke opp disse spørsmålene i full bredde, - det ville heller ikke vært rimelig når tema var årsrapporten. Men han signaliserer tydelig nok at han vurderer dagens begrensninger i perspektiv av nødvendig økning av budsjettet eller

Norges forsvarssjef, admiral Haakon Bruun-Hanssen.

reduksjon av oppgavene og strukturen. Og han legger ikke skjul på at det er kapasiteten for krigsoppgavene som er problemet. Forsvarsministerens og forsvarssjefens uttalte vilje til å belyse den faktiske situasjonen i krigsberedskapen, og til å tydeliggjøre mulige politiske valg for å få bedre realisme i forsvarsplanleggingen gir grunn til håp. Desto sterkere blir håpet i lys av at det ikke legges opp til politisk "svarteper". Statsråden har vært nøye med å presisere at alle partier i de senere regjeringene har aksjer i dagens forsvar, og lederen i utenriks- og forsvarskomiteen i Stortinget, Anniken Huitfeldt (Ap), uttaler seg imøtekomende til at problemstillingen tas opp. Hvis nå forsvarsministeren kunne gjøre kjent hvilken termin hun ser for et politisk dokument, ville håpet kunne gli over mot tro.

Nils Holme
Tidligere sjef FFI

FLERE NORSKE SOLDATER

Forsvarssjefen ønsket seg i forrige måned flere norske soldater. Det bør han få – til alle forsvarsgrenene. Norske styrker – i alle forsvarsgrener – bør ha mannskaper nok til aktiv tjeneste over lengre tidsrom.

Fly på bakken eller marinefartøy ved kai har vi ikke den fulle nytte av i et Europa hvor sikkerhetssystemet egentlig er revet i filler i løpet av noen måneder. Ingen vet nå sikkert hvilke grenser eller avtaler Den russiske føderasjonen nå eller i fremtiden vil respektere.

Okkupasjonene av Sør-Ossetia, Abkhasia og Krimhalvøya behøver ikke å bli de siste. President Putin har nærmest full støtte på hjemmebane for en aggressiv og ekspansjonistisk utenrikspolitikk for å forene «russere» utenfor Russlands grenser med Moder Russland. Land som Moldova, Georgia, Ukraina, Latvia og Estland er sikkert mer i feresonen enn Norge, men ingen vet – i fremtiden – hvor mye Svalbardtraktaten egentlig er verdt.

Det blir neppe flere såkalte «out of area»-operasjoner for NATO, alliansen må nå konsentrere seg om sikkerheten i Europa hvor Russland har utviklet en ny form for maktovertakelse og påfølgende okkupasjon/anneksjon ved hjelp av agenter og femtekolonnister. Russland er ikke lenger en NATO-partner. Forsvarspolitikken må derfor ta hensyn til disse beklagelige realiteter.

Norges forsvar kan også styrkes ved å styrke Heimevernet:

- alle HV-soldater bør trenes hvert år,
- gjenopprettelse av HV-016 (spesialtrente styrker i de større byene) og
- et større antall HV-soldater bør rekrutteres til innsatsstyrkene, Heimevernets spydspiss.

Men det aller viktigste for Heimevernet nå, er ro om forsvarsgrenens styrkeoppsetning og organisasjon!

Nils Tore Gjerde

ÅPENHET OM FORSVARET

Det loves større åpenhet om Forsvaret, men hvor går grensene?

I flere perioder har bare 15 av totalt 57 norske kampfly vært operative, det viser en kartlegging som frilansjournalist Kjetil Stormark har gjort for bladet Vi Menn. Generalinspektør Per Egil Rygg vil ikke kommentere tallene ovenfor bladet eller NRK, og henviser til at det er gradert informasjon. Nylig har både forsvarsministeren, Ine Eriksen Søreide, og forsvarssjefen, admiral Haakon Bruun-Hanssen, tatt til orde for større åpenhet om tilstanden i Forsvaret. I Søreides ord: «Jeg mener at hvis vi ikke er klar over, eller bevisst skjuler problemer, så fratar vi oss selv muligheten til å løse dem. Og like viktig: Uten ærlighet rundt utfordringene, blir det svært vanskelig å skape troverdighet om alt som er bra» (Vi Menn, 22. april). Åpenbar logikk, skulle man tro, men hvorfor er uttalelsen i det hele tatt aktuell? For å forstå bakgrunnen må vi gå helt tilbake til den kalde krigen.

Etter debattene som ledet til vårt NATO-medlemskap i 1949 var sikkerhetspolitikk og forsvarspolitikkk ikke tema for politisk uenighet av vesentlig betydning. Sovjets konfrontasjonslinje under den kalde krigen, i så vel retorikk som militær oppbygning og nærgående øvelsesaktivitet, kunne bare oppfattes som truende. Vårt land var geografisk og militært meget utsatt. Det utviklet seg en bred politisk oppslutning om innretningen av Forsvaret innenfor rammen av NATOs strategi og planverk, og det var lite rom for rent nasjonale politiske vurderinger og politiske valg. Budsjettøkningene fulgte i stor grad av underforstått behov. Det høye spenningsnivået, og den tilsvarende høye beredskapen i de stående staber og avdelinger, medførte et sterkt hemmelighold. Forsvarets svakheter ble våre best bevarte hemmeligheter, av militær nødvendighet. Men med hemmeligholdet utviklet det seg også en kultur for fortrengning av problemer. Det gjaldt i Forsvarsdepartementet, og også innenfor Forsvaret selv. Gjennom førti år ble denne kulturen så rotfast at vi ennå, mer enn 20 år etter den kalde krigens slutt, sliter med senskadene.

Og skadene er alvorlige. Det har utviklet seg et betydelig misforhold mellom det forsvarret som beskrives i de politiske dokumentene, og dette forsvarrets reelle evne til innsats. Dette har jeg redegjort for i Civita-rapporten «Forsvarspolitikken ved et veiskille». Rapportens konklusjon er at selv om alt tyder på at Forsvaret løser sine løpende oppgaver i fred hjemme og i internasjonale operasjoner på en utmerket måte, vil kapasiteten for ytterligere innsats i tilfelle krise eller krigshandlinger her hjemme være meget begrenset. Videre er det slik at misforholdet mellom ambisjoner og virkelighet fører til at vi får mindre forsvar for pengene fordi det er for mange mangler i personelloppsetninger, materiell og øvinger. Denne situasjonen må vi komme ut av. Statsrådets og forsvarssjefens budskap er at de vil skape rammer slik at problemstillingen og alternativene kan bli belyst for opinionen og det politiske miljø. Mer åpenhet, altså.

Men hvor skal så grensene gå? Alle innser at det vil være behov for et visst hemmelighold i Forsvaret. For eksempel må kunnskap om våpensystemers detaljerte ytelser og taktiske bruk beskyttes, og teknologi og kapasitet i cyberkrigføring likeså. Utfallet av prøver og forsøk med nye systemer og taktikk kan det også i noen tilfeller være gode grunner til ikke å offentliggjøre. En hovedregel kan være at belysning av forsvarspolitiske problemstillinger må være åpen, og motiveres for Forsvarets eget personell som oftest kjenner saksforholdene best. Forsvarets reelle kapasitet til å stille styrker for de ulike oppgavene som er fastsatt i de politiske dokumentene bør være et sentralt forsvars-politisk tema. Om kjennsgjerningene er politisk ubekvemme, skal det ikke være grunn til hemmelighold.

Så må vi fortsatt akseptere hemmelighold om saks-kunnskap som vil skade forsvarsevnen om den offentliggjøres. Men det er i alles interesse at dette hensynet praktiseres med nøkternhet. For vi kommer ikke utenom hemmeligholdets grunnleggende problem: når noe holdes skjult kan det fritt hevdes at årsaken er at det skjulte ikke tåler dagens lys. Fra innsiden kan denne mistanken, og til tider beskyldningen, føles svært belastende for lojale medarbeidere.

Nils Holme

Tidligere sjef FFI

I STOLEN TIL MORTEN

«I stolen til Morten» blir en fast spalte der vi stiller de samme spørsmål hver gang, til BFOs ansatte, eller tillitsvalgte på alle nivåer. Vi starter opp med nyvalgt nestleder i BFO,

Rune Rudberg.

Og for ordens skyld, Morten var inntil 2014, vår utmerkede OTV Midt-Norge, med kontor på Luftkrigsskolen.

Men Morten er også en profesjonell fotograf, i tillegg til å være en kreativ sjel. Så slik ble spalten til.

BFOs nestleder, Rune Rudberg.
Foto Morten Granhaug.

HVOR LENGE HAR DU JOBBET I BFO?

På heltid? Jeg startet opp som Omstillingstillitsvalgt i Indre Østland i 2001, ble forhandlingsleder i 2005, leder av BFOs kommunikasjonsavdeling i 2012, og Nestleder BFO i mai 2014.

HVORDAN SER EN TYPISK ARBEIDSDAG UT FOR DEG?

Starter dagen tidlig med en gjennomgang av dagens kalender for å sjekke eventuelle endringer. Svarer på de mailene som må prioriteres, før vi har morgenmøte med oppdatering av hverandre i sekretariatet 08:15. Videre styres dagen av møteaktivitet, interne koordineringsbehov, og ikke minst: Samtaler med ansatte og tillitsvalgte i BFO. Samtaler med medlemmer, reiser og besøk ved avdelinger, samt arbeid med enkeltsaker er viktige gjøremål 24-7 for enhver tillitsvalgt i BFO ;-)

KAMPSAK?

Profesjonen! Representert ved befall, offiserer og Forsvaret! BFO internt: Alt befall i én organisasjon!

BAKGRUNN FRA FORSVARET?

Hærens Yrkesskole for Våpenteknisk befall, Elektro-optikk, 1983-86

To-årig etatsutdanning, KS-1/T

Diverse tropp & kp.tjeneste

Instruktør fagskole

Diverse verkstedtjeneste, instrumentmekaniker/Elektro-optiker, senior systemtekniker

Forsvarets overkommando, Huseby

MORSOMSTE OPPLEVELSE FRA FORSVARET?

Den kan jeg ikke ha på trykk, ei heller de neste fire-fem på lista... Men husker det var ustyrtelig morsomt når vi i skolekompaniet var markører på vinterøvelse, og hadde utstyrt oss selv med gammeldagse raketter med styrepinner. En uforglemmelig opplevelse når vi uten godkjenning fra kompanibefalet avfyrte disse (rundt 50-60 stk) under nattlig angrep på «FI-styrker»

HVORFOR VIL DU ANBEFALE BFO?

BFO er 100% til for medlemmene! BFO har den beste kompetansen, de største ressursene, og de beste tillitsvalgte! Dette fører til at vi også har de fleste og beste medlemmene.

FORSVARETS KULESTE «LEKETØY»?

Stridsvogn Leopard i diverse utgaver!

HVA SLAGS BIL KJØRER DU?

VOLVO V60

FAVORITTMAT?

Ikke så nøye på hva, bare det er nok ;-)

TRENGER VI TILLITSVALGTE I 2025?

JÅ!

Nedre Kalbakkvei 88,
1081 Oslo
tlf 53 69 78 78
support@milrab.no

milrab.no
GEARS YOU THERE

Sjekk vår
nettbutikk
bfo.milrab.no

Drone med live overføring
Se verden fra fuglenes perspektiv!

~~Før 2199,-~~
1399,-

-36%

Adidas GSG 9.2

Som joggesko
på beina!

~~Før 2299,-~~
1499,-

-35%

**Camelbak
ThermoBakT
3.0 liter**

~~Før 699,-~~
599,-

-14%

**Casio G-Shock
Military Sand**

Taktisk klokke fra
G-Shock i tøft
sandfarget design.

~~Før 1599,-~~
999,-

-38%

Milrab Powerbank

Ekstra nødlader. Lad
mobiler/elektronikk
overalt! Kapasitet på
hele 30 000mah.

~~Før 699,-~~
399,-

-43%

**Suunto Ambit2 S
White HR med
pulsbelte**

Sportsklokke med
den nyeste GPS-
funksjonaliteten.

~~Før 3499,-~~
2699,-

Du sparer 23%

**Milrab Beredskaps-
bag 90L**

Romslig og svært solid
militærbag. Utviklet for å
tåle de tøffeste kravene.

~~Før 999,-~~
449,-

Du sparer 50%

**Milrab Teknisk
T-skjorte**

Lett og svært
behagelig t-skjorte
i teknisk materiale.

~~Før 199,-~~
149,-

Du sparer 25%

Oakley Frogskins

Leken og lett
solbrille du kan
bruke til de fleste
anledninger.

~~Før 1099,-~~
799,-

Du sparer 27%

**Ray-Ban Wayfarer
50mm Dm Lenses**

Svart ramme og
grønne linser. Tøft
design.

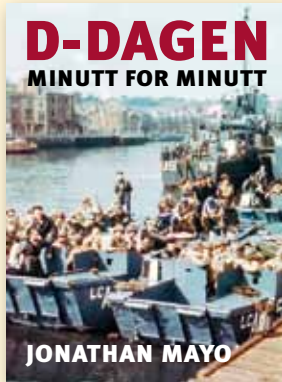
~~Før 1499,-~~
799,-

Du sparer 47%

GÅ INN PÅ BFO.MILRAB.NO FOR FLERE TILBUD

NY BOK OM D-DAGEN I SALG NÅ!

JONATHAN MAYO
D-DAGEN
MINUTT FOR
MINUTT

Offiserer og soldater forteller i denne nye boken fra D-Dagen 6. juni 1944. En spennende fortelling om blodbadet i Normandie.

**Hos din lokale bokhandler
eller bestill fra haugenbok.no**

GEIR BRENDEN OG ARNE
HÅKON THOMASSEN
HITLERS NORSKE
SKIJEGERE

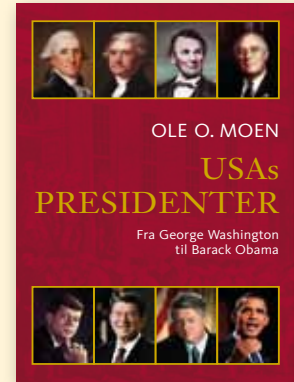
Her er vår konges kloke ord samlet i en ny sitatbok. Til glede, inspirasjon og kunnskap. En fin gave!

STEPHEN BULL
DE SISTE
KRIGSHELTENE

Historien om mennene som kjempet seg fram til Berlin og vant den andre verdenskrig fortalt med deres egne ord.

HISTORIE
& KULTUR

OLE O. MOEN
USAs
PRESIDENTER

Les om alle de amerikanske presidentene – fra George Washington til Barack Obama. Denne boken er standardverket på norsk om USAs presidenter. 670 sider i farger.

Markedets mest knallfantastiske bilforsikring!

Det å skaffe seg bil behøver ikke bli så veldig dyrt. Som BFO-medlem under 30 år får du opptil 32 % rabatt på bilforsikringen.

Sjekk pris og bestill bilforsikring enkelt på **03100** og les mer på **gjensidige.no/ysknallstart**

DEN STORE KRIGEN BEGYNNER

«Vi kommer til å seire før løvet har falt», erklærte keiser Wilhelm 2. ved krigsutbruddet. Han var ikke alene om den overdrevne optimismen som preget de første månedene av første verdenskrig.

Av TROND SÆTRE

Krigen begynte som en konflikt om hvordan stormaktene skulle forholde seg til Serbia. Skuddet i Sarajevo den 28. juni tok livet av habsburgernes tronarving Franz Ferdinand, men den jevne østerriker forhold seg egentlig nokså likegyldig til det; kronprinsen var ikke spesielt populær. Men drapet var opprett for østerrikske myndigheter; fordi drapsmannen Gavrilo Princip var en serbisk nasjonalist, utnyttet de situasjonen til å framsette en liste med ti krav til Serbia. Kronprinsen hadde advart om at en hard linje mot Serbia ville føre Østerrike-Ungarn inn i en åpen konflikt med Russland, noe som ville være ødeleggende for begge parter.

Historien skulle gi ham rett, og det innen få år.

Da Serbia nektet å oppfylle alle kravene, erklærte Østerrike-Ungarn krig den 28. juli. Tsaren ville ikke miste russisk innflytelse på Balkan og stilte seg på serbernes side i konflikten. Herfra eskalerte situasjonen raskt: Russland beordret delvis mobilisering den 29. juli, og full mobilisering da Tyskland dagen etterpå gjorde det samme. I likhet med østerrikerne virket tyskerne lite lystne på å forhandle; et forslag fra russerne om å forhandle om demobilisering ble avvist. Første august 1914 erklærte Tyskland krig mot Russland, og den tredje august gjorde de det samme mot alliansepartneren Frankrike.

Tyskland hadde for lengst planlagt hva de skulle gjøre ved en krig med Russland og Frankrike, nemlig igangsette Schlieffenplanen. Denne taktiske planen var utarbeidet av general Alfred von Schlieffen (som døde året før), og modifisert av etterfølgeren hans, den tyske stabssjefen Helmut von Moltke d.y. Kort fortalt gikk planen ut på at ved en krig skulle Tyskland først erobre Frankrike. I teorien kunne de greie dette før Russland, med sin dårlige infrastruktur, rakk å mobilisere. Både Tyskland og Østerrike-Ungarn hadde kalkulert med at russerne brukte ville bruke minst tre måneder på mobiliseringen. Angrepet på Frankrike var altså et forsøk på å unngå tofrontsrig, ikke å framskynde den. Planen baserte seg på at tyske armeer skulle angripe Frankrike gjennom Belgia, bevege seg rundt og avskjære Paris fra den engelske kanal, og deretter angripe Paris fra vest. Da Belgia nektet tyskerne å passere, invaderte de Belgia den fjerde august. Samme dag erklærte Storbritannia krig mot Tyskland, og begrunnet det med holdningen ovenfor Belgia. Med Storbritannia involvert hadde konflikten eskalert fra en kontinental krig til en verdenskrig. Engelskmennene dro med seg resten av imperiet.

Men Europa var – enn så lenge – ved godt mot. Den alminnelige oppfatningen var at en ny krig mellom stormaktene uansett måtte komme og at den, takket være teknologiske nyvinninger, ville bli kortvarig.

Men sentraltmaktenes krigføring var hemmet av uklar kommunikasjon. Østerrikerne trodde tyskerne skulle dekke den nordlige flanken mot Russland, men tyskerne trodde Østerrike-Ungarn ville dekke østfronten alene mens Tyskland gjennomførte Schlieffenplanen i vest. Realiteten var at Østerrike-Ungarn måtte kjempe tofrontsrig mot Russland og Serbia alene til å begynne med. De led en rekke nederlag i august, og håpet om en lynkrig mot Serbia forsvant.

På vestfronten forserte tyskerne det belgiske forsvaret, ikke minst takket været den nye 42 cm kalibers «Tjukke Bertha»-kanonen. Men motstanden var større enn ventet, og forsinket det tyske felttoget med nesten en måned. Moltke sa det slik: «Vår framrykning i Belgia er vitterlig voldsom, men vi kjemper for våre liv». Før invasjonen hadde Wilhelm 2. sendt en appell til sin slektning, kong Albert av Belgia, der han bedyret at Tyskland hadde vennlige hensikter. «Hva tar han meg for?», skal kongen ha sagt til det, før han tok kommandoen over Belgias væpnede styrker og beordret dem om å ødelegge broer og tunneller som den tyske hæren ville trenge.

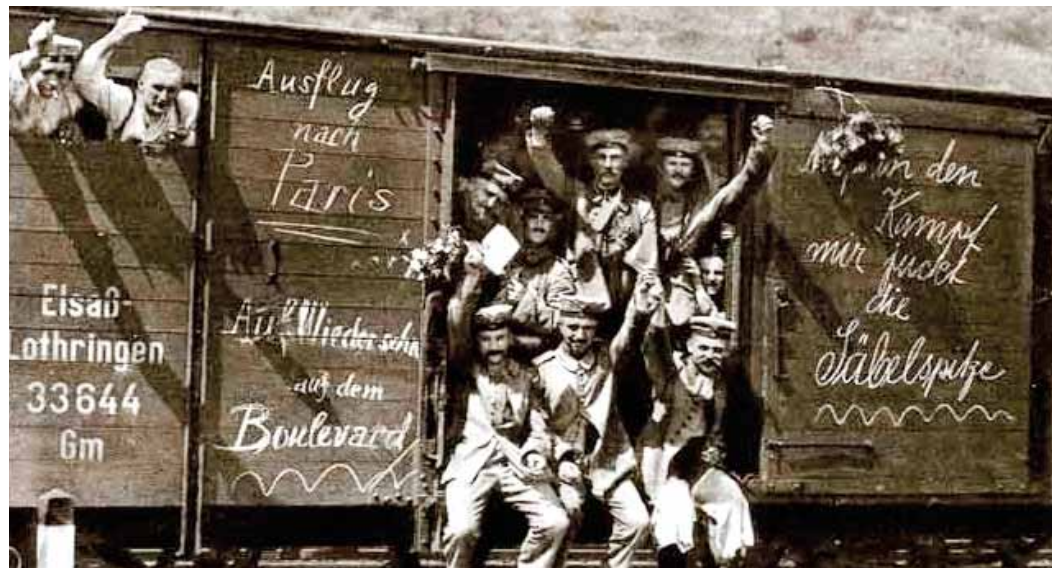
Også andre detaljer var med på å forpurre Schlieffenplanen: Russland mobiliserte raskere enn tyskerne hadde regnet med, men da tyskerne valgte å sende armeer til østfronten, viste det seg at de hadde feilberegnet behovet for forsterkninger. I månedsskiftet august-september seiret feltmarskalk Hindenburg over den 2. russiske armé ved Tannenberg i Øst-Preussen, før forsterkningene var kommet

fram. Vestfronten var altså svekket uten at det hadde vært nødvendig.

To tidlige slag på vestfronten kom til å legge grunnlaget for den videre utviklingen (eller mangelen på sådan): Mot slutten av sommeren var tyskernes første armé, under ledelse av general von Kluck, i ferd med å omringe Paris, og sto så nær at regjeringen forlot byen. De franske styrkene, under kommando av Joseph Joffre, igangsatte et motangrep den 5. september. Tyskerne slo franskmennene tilbake, men slaget skapte en luke mellom Klucks venstre flanker og flanken til tyskernes andre armé under ledelse av general von Bülow. Her trengte Frankrikes femte armé inn.

Da Bülow fikk vite at også British Expeditionary Force (BEF) var på vei inn i luken, beordret han en tilbaketrekning, og oppfordret Kluck til å gjøre det samme. Slaget som fulgte, ble kjent som det første slaget ved Marne Etter to dager var tyskerne slått på retretten, og i de påfølgende dagene prøvde de krigførende partene å utflankere hverandre ved å manøvrere nordover. Denne situasjonen ble kjent som «kappløpet mot havet». Tyskerne framrykning mot havet stoppet ved den belgiske kysten, med den strategisk viktige byen Ypres som åsted for det andre store slaget tidlig i krigen. I oktober og november ble tyske angrep slått tilbake av britiske styrker som på forhånd hadde barrikadert seg med mitraljøser og maskingevær like utenfor byen.

På dette tidspunktet oppsto den håpløse situasjonen vi i ettertid forbinder med første verdenskrig: Skyttergravskrigen. Med en uavbrutt linje fra Sveits og til kysten av Belgia, befant de krigførende partene på vestfronten seg i en stillstand som skulle vare lenger enn noen orket å forestille seg, der og da.

Norsk militær tattoo

OVERRASKET IGJEN!

Som beskrevet på BFOs hjemmeside, var årets tattoo-forestilling en leken praktoppvisning i militær presisjon og rytme.

AV EINAR HOLST CLAUSEN
FOTO: TORBJØRN KJOSVOLD/FMS

Første norske militære tattoo ble arrangert i Vikingskipet på Hamar i 1994, men ble ingen umiddelbar suksess. Ved å flytte det til Oslo og utvikle konseptet noe, ble det en suksesshistorie, og har vært arrangert annen hvert år siden den gang. At musikkinspektøren med sin stab, og spesialkonsulent oberst (p) Christer Johannesen som «tattoo-sjef», topper tidligere forestillinger

med tidenes tattoo-show, står det respekt av. Nesten 20.000 publikummere opplevde et meget underholdende og variert show med høy kvalitet, det hele pent knyttet opp imot 200-års jubileet for vår grunnlov.

Forsvaret og i særdeleshet Musikkinspektøren med sin stab, skal ha stor ære for henholdsvis støtte og gjennomføring av Norsk Militær Tattoo. Dette er en flott måte å fremme militærmusikk og militær kultur på. Nivået er nå så høyt at denne tattooen nå regnes som en av verdens beste tattooer. I år deltok følgende nasjoner: USA,

Storbritannia, Russland, Japan, Danmark, Sverige, Finland og Nederland. Alle disse nasjonene har vært viktige for Eidsvoll-forsamlingen, enten fordi Eidsvoll-forsamlingen var inspirert av deres grunnlover, og/eller at de var først ute med å anerkjenne Norge som selvstendig nasjon i 1905. Fra Norge deltok Forsvarets stabsmusikkorps, Kongelige norske marines musikkorps og selvsagt H M Kongens gardes 3. gardekompani.

Over 700 tattoo-deltagere har hatt en hektisk uke i Oslo, med øvinger, generalprøver, tattoo-parader, konsert på Rådhus-

plassen og på Oslo Plaza hotell, i tillegg til fem forestillinger. Utenlandske deltagende band i år var: Royal Netherlands Army Military Band, Guards Band of the Finnish Defence Forces, Japan Maritime Self Defence Force Tokyo Band, Massed Bands of Her Majesty's Royal Marines Collingwood and Scotland.

Den første tattoo-forestilling den 8. mai, ble offisielt åpnet av Forsvarets Veteransinspektør generalmajor Kristin Lund, flankert av Forsvarsminister Ine Eriksen Søreide, som for øvrig hadde hatt en hektisk

Frigjørings- og Veterandag som startet klokken syv om morgenen.

Krydderet under årets show, var drillteamet New Guard America, som innehar 13 Guinness World Records, og 11 verdensmesterskapstitler i drilloppvisning. De er verdens eneste internasjonalt turnerende profesjonelle sivile oppvisningstropp for drill med rifle med fastmontert bajonett. De fikk trampeklapp av et forbløffet publikum i Spektrum. Så må jeg også nevne publikumsfavoritten Club Piruett fra Estland, som besøker Norsk Militær Tattoo for 3. gang.

En stor tropp med dyktige unge kvinnelige dansere, som hadde flere fargerike og akrobatiske oppvisninger. En av oppvisningene sammen med Gardens drilltropp, der de fløtet og danset rundt gardistene. HM Kongens Gardes musikk- og drillkontingent var i år, som i alle foregående tattooer, selvfølgelig de som mottok størst applaus, og som gjorde publikum stolte over å kunne si; dette er våre gutter og jenter! Solistene denne gang, Ingebjørg Harman Bratland og Tor Endresen, bidro også til at dette ble en minnerik kveld i Oslo Spektrum.

Japan Maritime Self Defence Force Tokio Band
Foto: Offisersbladet

Det verdensberømte drill-teamet, New Guard
America var utrolige!

Foto: Offisersbladet

Foto: Lars A Irgens

Foto: Offisersbladet

Foto: Offisersbladet

Flotte turnere fra Club Pirouette – Estland.

Nydelig solosang fra Ingebjørg Harman Bratland, i bakgrunnen Club Pirouette

HUBSAN DRONE MED LIVE VIDEOOVERFØRING

Hubsan X4 lar deg se verden fra fuglenes perspektiv.

Denne lette og hendige dronen filmer fra luften og gir deg oversikt over ethvert område, enten det er skog og mark eller over ditt eget nabolag. Du kan følge dronen via displayet på håndkontrolleren i opptil 100 meters høyde. Den lades på ca. 30 minutter og har en flyvetid opp mot 7 minutter, noe som er bra for denne prisklassen. Det innebygde kameraet er på 0.3 megapiksler og har en oppløsning på 640 x 480. Med et Micro SDHC minnekort har du også mulighet for opptak, slik at du enkelt kan dokumentere dine flyvninger og observasjoner.

Hubsan X4 koster 1399,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no

SUUNTO CORE BRUSHED STEEL

Stilig utendørsklokke i minimalistisk design, skreddersydd for den aktive!

Om du f.eks skal på tur i fjellet er dette den optimale klokken for deg. Denne velutstyrte klokken har flere funksjoner som er godt egnet til utendørs bruk. Den har blant annet høydemåler, barometer, bakgrunnsbelysning, kompass med værinformasjon og mye mer.

Konstruksjonen er meget robust med innkapsling i rustfritt stål.

Suunto Core Brushed Steel koster 3299,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no

OAKLEY RADAR PATH

Polarisert solbrille fra Oakley, perfekt for aktivt bruk.

Denne solbrillen filtrerer bort 100% av all UV stråling og er i tillegg polarisert, noe som vil si at opptil 99% av det reflekterte lyset stoppes i solbrilleglasset før det treffer øyet. Radar Path er laget av lett O Matter® materiale som sørger for maksimal komfort, og innfatningen er konstruert slik at den ikke skal blokkere utsikten din.

Du kan når som helst skifte ut linsene for å optimalisere ytelsen i ethvert miljø. Denne solbrillen anbefales på det sterkeste til aktivt bruk.

Oakley Radar Path koster 1599,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no

MILRAB IPAD FOLIO

Tastatur og folio i ett!

Denne keyboard folioen for iPad er perfekt for deg som ofte er på reise.

Folioen er slitesterk og beskyttende, og med det innebygde tastaturet blir det lettere å skrive dokumenter, svare på mail eller skrive notater. iPad folioen er laget i PU-skin av høy kvalitet og passer til både iPad 2, 3 og 4. Den kommer med norsk tastatur, som i tillegg kan kobles til andre Bluetooth-enheter som f.eks iPhone eller andre nettbrett. Tastaturet kan lades opp via mikro-USB som medfølger, og har en arbeidstid opp mot 100 timer.

Milrab iPad folio koster 299,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no

INTOPSKOKKEN

FISK - LAKS MED BLOMKÅLPURÉ, PURRELØKSMØR OG POTETER

Sommeren er her! Kokken er gladelig opptatt med å springe barfott ute på plenen og gidder ikke tungt artilleri..eh, tung matlaging, derfor kommer det en rask og lettvin fiskemiddag. Her har man jo sjansen til å vise at man ikke er så ødelagt av forcen som enkelte mistenker (Selv om du peker med flat hånd og sier mottatt i telefonen).

Dessuten er jo laks sunt, så slipper du å fremstå som en anemisk, asosial erke-type med akutt brakkesjuke. Sånt liker vi jo ikke. Og så slipper du å ta tran den dagen du lager denne.

TIL 2 PERSONER

4 laksefileter uten skinn

100 g smør

1 purreløk, i skiver

Sellerirot, ca 100g, revet

En halv spiseskje persille, eventuelt en liten neve hakka fersk

En passelig stor blomkål

Smør til puréen

BLOMKÅLPURÉ

Kok opp vann

Kutt blomkålen i passelige buketter

Ha blomkålen i vannet og la den koke seg sånn passelig mør - ikke for blaut, da blir det graut (haha!)

Slå vannet av blomkålen - jada, artigpetter - slå av vannet, hahaha!

Ha i etpar klatter smør og kjør til du får en fin puré

Krydre med salt og pepper og pynt med ett dryss persille

SMØR

Ha 100g smør i ei kjele

skru på middels varme og la smøret smelte delvis

Ha i revet sellerirot og purreløk.

Sett på lokk og la det dampe seg mørt.

Krydre laksen med salt og pepper. Dryp gjerne litt sitronsaff over. Stek den i steiekpanna med smør.

Serveres gjerne med poteter eller ris og smelta smør.

Kokkens tips: Hvitløk i puréen er nam! Masse hvitløk!! Du kan også servere denne retten med en av salatene mine, hvitløkssaus eller rømme.

Sahtein!

NORSK VERDENSLEDENDE TEKNOLOGIBEDRIFT PÅ HAMAR!

Vognfører med briller og 2 av kameraene provisorsisk montert foran.

Det er vanskelig å bli profet i eget land, heter det. Slik er det nok også for bedriften Making View på Hamar. Men multimilliard-konsernet Red Bull, med blant annet sitt formel-1 team, har skjønt hva de er gode for, og har inngått samarbeid/kjøper tjenester av gutta på Hamar.

TEKST: EINAR HOLST CLAUSEN
FOTO: MAKING VIEW/OFFISERSBLADET

SOLGTE - KJØPTE SENERE TILBAKE

Det hele begynte i 2005 med brødrene Are S. Vindfallet og Pål S. Vindfallet tilbød fotografering av boliger fra selvbygget RC helikopter, samt 360° presentasjoner av rommene i huset i forbindelse med salg. De ble kjøpt opp av finn.no i 2006, og Lars Schrøders selskap Skycam ble kjøpt opp i 2007. De utviklet frem til 2010 ulik fototeknologi, basert på 360° formatet. De leverte utrolige 15 millioner «streetviews» i 2008/09 til karttjenester i Europa, før Google kom.

Schibsted skulle redusere sin virksomhet, så gründerne kjøpte tilbake selskapet i 2010, og tok navnet Making View AS. Da

startet videreutviklingen av 360° video-konseptet med egenbygd «hardware» og egenutviklet «software», fra nøytrale lokaler i utkanten av Hamar sentrum, men med et stort «hobbyrom», eller rettere sagt en lab i kjelleren. Der forskes det, og de tester ut nye tekniske løsninger. Enda en kreativ sjel kom så inn i firmaet, softwareutvikleren Daniel Ervik, og på kort tid har disse fire gutta nå posisjonert seg som den ledende i verden på 360° formatet.

FORSVARET ER INTERESSERT I 360° TEKNOLOGIEN

Nylig var Making View i Rena leir og presenterte sin 360° teknologi på en M-113 vogn. Der ble det vist en prototyp (proof of concept). Det ble montert to små 185° kameraer foran, ett på hver side og to bak.

Vognføreren satt med lukene skalket, og skjermbriller («head-mounted display») på. Selv om han satt inne i vogna, virker systemet slik at han ved hjelp av kameraene ser 360° rundt vogna på sine skjermbriller. Han kunne også se oppover og nedover. På denne måten har han bedre oversikt enn det er mulig med både vognfører og vognkommandør oppe i lukene sine! Dette vil eksempelvis i en stridssituasjon bedre sikkerheten betydelig. Men også i daglig tjeneste, for det er umulig å se bakken bak vogna, eller bakkenivå inntil vogna. Vi husker alle ulykken på Rena, der en kvinnelig soldat ble rygget over av et pansret kjøretøy og døde. Slike ulykker kan unngås i fremtiden med Making Views løsning. Testen og utprøvingen på Rena var svært vellykket, og operatørene var meget

Her ser vi brillene som overfører 360 graders bilde rundt vognna, og som gjør at vognfører kan sitte med lukka igjen og se alt likevel.

Are S. Vindfallet med en tidlig utgave av en 360 graders digitalfoto-ramme som var montert på et full størrelse helikopter, og brukt til blant annet naturfotografering. Foto: Officersbladet

Daniel Ervik software ingeniør, Are S. Vindfallet adm.dir, Pål S. Vindfallet forretningsutvikler, og Lars Schrøder hardware ingeniør. Foto: Officersbladet

fornøyd og imponert, men det ser ut til at hverken Combat Lab eller Forsvaret har midler til å gå videre med prosjektet i innværende år. Teknologitvillingen i verden går fort, og det å miste verdifull tid kan i så måte gå utover prosjektet.

RIMELIG HYLLEWARE ELLER KOSTBART MATERIELL MED MIL-SPEKIFIKASJONER

Anskaffelsesprosesser i Forsvaret tar tradisjonelt svært lang tid. Tønnevis med kravs-spesifikasjoner og meget omstendelige prosesser, sørger noen ganger for at materiellet ikke lenger er det siste og beste på markedet, når det endelig ankommer og tas i bruk. Spørsmålet som kan stilles er om Forsvaret bør kjøpe «hylleware»? «Hylleware» er ferskvare, og koster en brøkdel av materiell med

milspesifikasjoner. Ja, men materiellet som Forsvaret kjøper, skal holde i minimum 10 år, og må holde høy kvalitet. Motargumentet er at om en hylleware-del skulle ryke, så bytt ut med en ny! Dette kan du gjøre 10-15 ganger, og enda ha spart penger ift en milspek-del. Materiell som går direkte på soldaters sikkerhet, vurderes selvfølgelig annerledes.

Forsvarsminister Ine Eriksen Søreide har også gitt uttrykk for at Forsvaret i noen tilfeller burde kunne vurdere å kjøpe «hylleware» i noen situasjoner der det haster med anskaffelsen. Dette sa hun under sitt foredrag på IFS seminar i Oslo, der mange norske og utenlandske leverandører av forsvarsmateriell var til stede. Nye tider på gang i anskaffelsesbyråkratiet?

SATSER PÅ VR (VIRTUEL REALITY)

Making View har i dag et stort fokus på VR (Virtual Reality). De vurderer dette som fremtidens marked, og ønsker å være i forkant av denne utviklingen. De ser også på muligheten for å videreutvikle 360° konseptet med «night-vision» (IR/AR) slik at vognfører kan kjøre i stummende mørke med full oversikt rundt hele vognna! En stor aktør har faktisk kontaktet Making View om dette. Det skal også sies at store bedrifter som blant andre Audi, Oakley og Ducati, har fått øynene opp for Petter Smart-gutta på Hamar.

STALINGRAD 3D

RUSSISK KRIGSFILM

REGI: FEDOR BONDARCHUK

MED: ALEKSEY BARABASH, ANDREY SMOLYAKOV, MARIA SMOLNIKOVA, THOMAS KRETSCHMANN, HEINER LAUTERBACH

2 TIMER 10 MIN

Av Nils Vermund Gjerstad

SPEKTAKULÆRT OG FORENKLET OM STALINGRAD

Slaget om Stalingrad regnes som det store vendepunktet for Den andre verdenskrig i Europa, skjønt det er ikke laget så mange filmer om slaget som man skulle tro. Den mest kjente er den påkostede «Enemy at the Gates» (2001), som handlet om duellen mellom to snikskyttere i ruinene.

«Stalingrad» er den første russiske filmen som har blitt vist på IMAX-kinoer i USA. Det var få andre i salen. Men filmen har satt billettrekorder i Russland. At filmen ikke har

slått an i USA, kan skyldes at amerikanere helst ikke vil se filmer med undertekster. Krigsfilm uten engelsktalende helter appellerer nok heller ikke. Og den russiske intervensjonen i Ukraina har nok heller ikke vært god PR for filmen.

I filmen følger vi infanterisoldater i de utbombede ruinene, både på russisk og på tysk side. Det øker filmens autensitet at Den røde arme spilles av russiske skuespillere mens Wehrmacht gjøres av tyske skuespillere. Egentlig er handlingen syltynn. Manusforfatter Ilya Tilkin har i hovedsak basert seg på brev fra soldater. Oppi det hele er det en litt malplassert

kjærlighetshistorie mellom en tysk offiser og en russisk kvinne.

Regien er imidlertid spektakulær og regissør Fedor Bondarchuk mestrer å gjengi den desperate stemningen av å krige i et utbombet helvete. Vi blir servert flere virkningsfulle krigsscener i 3D. En tropp fra Den røde arme blir levende brent av tysk flammekasterild. I andre scener gir Bondarchuk følelsen av at seeren selv sitter bak en mitraljøse, eller i cockpiten på et tysk fly.

Bra er det også at filmen gjenspeiler en viss nyanse blant tyske soldater, men har i kjent stil med et par virkelig ondskapsfulle nazi-offiserer. I en scene prøver f.eks. tyske

soldater å brenne levende en jødisk familie. Jeg har lest mye om Stalingrad, men aldri noe om at slike episoder fant sted i Stalingrad.

Også i andre scener tenderer Stalingrad 3D mot det kraftpatriotiske, bl.a. med barske helter i Den røde arme som banker opp Wehrmacht-soldater i ren Asterix og Obelix-stil! Men tross alt, filmen er både stilig og vellaget.

Denne filmen gir et godt inntrykk av den desperate stemningen i Stalingrad, men jeg savner mer om de større strategiske vurderingene som ble gjort av offiserene i en såpass stor krig.

EUROPA I FARE UTEN NATO

Hvis ikke NATO hadde eksistert ville Ukraina-krisen blitt en eksistensiell krise for hele Europa. Ukraina blir NATOs største test etter den kalde krigen. Utfordringen er å få Europa til å innse at bunnen i forsvarskutt er nådd.

TEKST: TOR HUSBY

Jeg tror Litauens tidligere forsvarsminister, Rasa Juknevičienė, traff spikeren på hodet da hun i et intervju med meg i Vilnius i desember i fjor sa at uten NATO ville Russland ha okkupert de baltiske landene i morgen. Hennes pessimisme er ikke grepet ut av luften. Da oberst Sigurd Hellstrøm i spissen for Stabsskolen besøkte St. Petersburg midt på 1990-tallet og spurte sjefen for Leningrad militærdistrikt om hva han syntes om løsrivelsen av de baltiske sovjetrepublikkene, svartnet øynene til den russiske generalen før han svarte: "Dette er bare et intermesso".

RUSSLANDS KURS

Selv om Russland ennå er ganske svakt er det god grunn til bekymring over Putins innenriks-og utenrikspolitiske kurs. Spesielt føler de baltiske land, der Estland og Latvia har spesielt store konsentrasjoner av russiske minoriteter, seg utsatt. At NATO styrker nærværet i Baltikum, holder øvelser og stasjonerer den stående minerydderstyrken i Østersjøen ut året er riktige tiltak i denne situasjonen.

Russisk innenrikspolitikk blir stadig mer

autoritær og presidentstyrt. Høydepunktene er fravær av opposisjon i Dumaen, regelmessige valgfusk, umulige kår for opposisjonspolitikere og media, inklusive drap på journalister og andre brysomme personer, voksende nasjonalisme og ekstrem propaganda samt en korrupsjon som suger margen ut av det russiske samfunnet. Putin har til nå ridd på at økonomien for den jevne russer er blitt betydelig bedre under hans styre. Men veksten har stoppet opp og vil bli negativ som følge av Ukrainakrisen. 200 milliarder dollar er trukket ut av Russland på få måneder mens Moskva børs svekkes og vestlige investeringer tørker opp. Den store elefanten i rommet er at det hemmelige politiet, FSB; har det siste ord i alle vesentlige saker. Lavrentij Beria, Stalins sjef for det hemmelige politiet, prøvde å tilrane seg makten etter despotens død i 1953, men ble utmanøvrert og drept. Putin har lyktes der Beria mislyktes.

Dmitrij Trenin, sjefen for Carnegies tenketank i Moskva, sa overfor en delegasjon fra Folk og Forsvar i vår at han fryktet at friheter som russerne i dag tar for gitt, kan bli trukket tilbake.

KALD KRIG

I sin 3. presidentperiode fra 2012 preges

Putins utenriks-og sikkerhetspolitikk av fire ting:

- *satsing på en massiv opprustning.
- *aggressive forsøk på en gjenreise av Russland som stormakt igjen.
- *klare ønsker om en omgjøring av resultatene av den kalde krigen.
- *økende avstand til Europa og USA og tilnærming til Kina.

Hvis ambisjonene skulle utvikle seg til en ny kald krig, behøver den nødvendigvis ikke bli en blåkopi av den første. Russland er i 2014 en skygge av hva Sovjetunionen en gang var. Landet mangler en ideologi med global appell. Mer enn det: Putins Russland har knapt noen venner i det hele tatt. I kontrast vil de fleste land være venner med USA. Russlands militære styrker har regionale og ikke globale mål. De konvensjonelle styrker er svake og følgelig legges det mer vekt på atomstyrkene. Etter avskalling av tsaristiske og sovjetiske erobringer er folketallet redusert til litt over 140 millioner innbyggere. Også det øst-europeiske imperiet er en saga blott. Fremskrivning av den demografiske utvikling forteller at det kan være ca. 100 millioner russere i 2050.

Likevel: I handling viser Putin at han er i

stand til ikke bare å legge naboland under intenst press, men også bruke rå makt for å innlemme biter av dem i Russland. I 2008 skjedde det med Sør Ossetia og Abkazia som ble klippet fra Georgia.

STALINS METODER

Våren 2014 delte Ukraina skjebne med Georgia. Men valget av Petro Porosjenko som Ukrainas nye president 25. mai og mer bestemt tiltak mot de russisk-støttede terroristene, ser ut til å ha stoppet Putin for øyeblikket. Putins metoder i Ukraina er dessverre ikke nye og omfatter en ekstrem propaganda som ikke har vært sett siden den kalde krigen, aggressive provokatører og betalte demonstranter, pluss massive styrker ved grensene. Alt minner betenkelig om Stalins taktikk mot de baltiske stater i 1939-40. Infiltreringen av "grønne menn" i umerkede uniformer på Krim og Øst Ukraina (les: spesialsoldater som skyter ned ukrainske helikoptre, erobrer ukrainske krigsskip og militærforlegninger og stormer bygninger) er Putins spesielle vri på Stalins gamle oppskrift.

Ved å destabilisere Ukraina på en uhørt måte og anklage myndighetene for fascisme og undertrykkelse av russiske minoriteter på Krim ble det skapt et påskudd for å rykke inn på halvøya og gjenopprette roen. Foreløpig siste akt ble valget som inkorporerte Krim i Moder Russland i vår. Slike valg var det også i Estland, Latvia og Litauen sommeren 1940. Putin behøvde like lite som Stalin å frykte at Krim-prosjektet skulle bli nedstemt. Det må imidlertid ha vært en stor skuffelse for ham

at det russisk-styrte opprøret i Øst Ukraina ikke spredte seg fra "folkerepublikkene" Donetsk og Luhansk til de nærliggende områdene. Selv der er opinionen ikke spesielt pro-russisk forteller meningsmålinger. At Porosjenko ikke vil slå seg til ro med annekteringen av Krim og forsøkene på å løsrive flere områder fra Ukraina viser at landet har en lovende ny leder.

EN LITEN KLIKK

I Stalin-tiden var det herskeren selv, og høyst en liten klikk rundt ham, som satte dagsordenen. Når det gjelder Moskvas Ukraina-politikk later det til at samme fremgangsmåte er tatt i bruk igjen. Ifølge New York Times er Ukraina-politikken ikke et resultat av en bred politisk prosess, for å si det mildt. Putin og en ytterst begrenset krets på tre personer, alle med bakgrunn fra KGB, bestemmer trekkene dag for dag.. Kretsen består av FSB-sjef Bortnikov, sjef for presidentadministrasjonen Sergei Ivanov og sjef for Sikkerhetsstaben Nikolai Patrusjev, som er tidligere FSB-sjef i likhet med Putin. Kanskje hovedmotivasjonen er at de for alt i verden ville hindre at Maidan-demonstrasjonene, som veltet president Janukovtsj i Kiev, skulle spre seg til Moskva.

FFIs seniorforsker TorBukkvoll mener at hvis New York Times-artikkelen er korrekt er hverken forsvarsminister Sjoigu eller utenriksminister Lavrov med å bestemme aggresjonen mot Ukraina. Utestengningen er litt merkelig ettersom de to sitter med fagkunnskapen som er relevant i denne saken. Man må si seg enig med Bukkvoll.

Russland er intet moderne postmoderne europeisk land, men en stormakt i bysantinsk tradisjon og følger "nullsumspillet" som utenrikspolitisk linje. Det Russland vinner, taper motparten og vice-versa. Kompromisser der begge parter gir og tar vinner liten gehør i Moskva. Kompromisser ses på som vestlig svakhet og dekadanse.

SVERRE DIESEN

Det er ennå for tidlig å si noe om de russiske soldatenes stridsverdi. Men utstyret til spesialsoldatene som tok Krim og herjer i Øst-Ukraina er ifølge tidligere forsvarssjef Sverre Diesen, mye oppgradert i forhold til den bedrøvelige innsatsen i Georgia i 2008. Bilder viser GPS-utstyr, nattbriller, håndholdte radioer, kevlarhjelmer, slalombriller etc. Det har også skjedd en radikal forbedring av motivasjon, trening og disiplin enn for seks år siden. Men Diesen mener at de russiske spesialsoldater ligger langt etter vestlige spesialsoldater. I enda større grad gjelder dette for den vanlige "Ivan".

I en tid med voksende russisk opprustning, selvheldelse og aggresjon er det ikke holdbart at Europa fortsetter å forsømme forsvaret og gjennomsnittlig bruker under 1 prosent av BNP til dette formålet. NATOs mål er 2 prosent. Bare Storbritannia, Estland og Hellas ligger på dette nivået. Norge bør være spesielt på vakt i nordområdene og Svalbard.

Dmitrij Trenin er pessimistisk
for Russlands fremtid.

МОСКОВСКИЙ ЦЕНТР
КАРНЕГИ

DMITRIJ TRENIN: RUSSLAND KAN BRYTE SAMMEN I EN NY KALD KRIG

Moskva: Vi lever i et farlig øyeblikk i historien og jeg venter at vi står foran en lang og vanskelig periode. Det er ikke bare Ukraina som er i faresonen. Mest dramatisk kan Russland svekkes og bryte sammen gjennom en ny kald krig med USA, i likhet med Sovjetunionens fall i 1991. Scenariet kan oppstå hvis USA bruker alle midler for å hindre at Russland blir en ny trussel, for eksempel ved å støtte russiske minoritetsgrupper for å bryte opp den russiske føderasjonen.

TEKST OG FOTO: TOR HUSBY

De pessimistiske vurderingene legges frem av Dmitrij Trenin, lederen av Carnegies "tenketank" i Moskva.

Det skjedde en fundamental forandring i russisk politikk etter at Vladimir Putin innledet sin 3. presidentperiode i 2012. Den russiske nasjonalismen er klart stigende og Putin baserer seg på å bygge den på opposisjon til Vesten og få med så mange som mulig av de tidligere sovjet-republikker i sin eurasiatiske union. Putin vil ikke stoppe med en tollunion, men utvikle den til å bli en omfattende geopolitisk union. Oppbygging av sterkere militære styrker blir det tredje hovedbenet. Men styrkene vil bli av klart lavere kvalitet enn hva NATO har. Sluttproduktet kan bli at Russland om noen år ligner "et stort Iran", sier Trenin.

SENTRALT PROSJEKT

Etablering av en "russisk verden", der russerne som lever i tidligere sovjetrepublikker skal være et spesielt ansvar for Moskva, er Putins sentrale prosjekt, noe presset på Ukraina og innlemmelsen av Krim i Russland er det klareste og farligste uttrykk for. Situasjonen truer med å utvikle seg til en ny kald krig eller åpen krig med Ukraina.

Trenin mener at Ukrainakrisen var strået som knekket kamelens rygg når det gjaldt president Barack Obamas ønske om å skape et harmonisk forhold til Putins Russland. De baltiske landene har grunn til å være engstelige. Selv om de russiske minoritetene der gjør det ganske godt økonomisk, føler de likevel ikke at de er 100 prosent akseptert. President Putin vil nok garantert trappe opp kritikken av diskrimineringen av dem.

-Men jeg tror ikke på militær intervensjon, sier Trenin.

Dmitrij Trenin, som i 2005 mente at Ukraina kunne bli delt, synes dagens Ukrainakrise er truende. En ny kald krig kan stå for døren. Men den vil neppe bli en blåkopi av den første i 1947-1989. Russland ble bare uperfekt integrert i Vesten etter Sovjetunionens fall. Dette er hovedkilden til den nye situasjonen i dag. Både i 1991-92 under Jeltsin og igjen i 2001 og 2011 under Putin og Medvedev ønsket Moskva en tilnærming til Vesten. Men de ble møtt med stort sett kalde skuldre i vestlige hovedsteder. Vestlige ledere tok lite hensyn til russiske interesser når det gjaldt krigene på Balkan og intervensjonene i Irak og Libya. Russlands største frykt i 2014 er at Ukraina kan bli opptatt i NATO.

Når det gjelder Kina tror han neppe at

landet har noe dypt ønske om å nærme seg Russland politisk, økonomisk eller militært. Kina raser forbi Russland på alle områder.

DØDT LIBERALT ALTERNATIV

Dmitrij Trenin er heller ikke optimistisk når det gjelder den indrepolitiske utviklingen i Russland og frykter at friheter som russerne i dag tar for gitt kan forsvinne igjen. Det liberale alternativet i russisk politikk er dødt. Opposisjonen mot presidenten må finne andre veier, mest sannsynlig enten til kommunistpartiet eller økt oppslutning til ultranasjonalisten Zhirinovskijs "liberal-demokratiske" parti.

Putin slår ned på den ene uavhengige institusjonen etter den andre. Er Carnegie i Moskva også i fare?

-Carnegie er en global tenketank som ble etablert i Moskva i 1993. Vi er en del av Carnegie Endowment for International Peace med hovedkvarter i Washington. Formålet er å utarbeide uavhengige analyser og arbeide for samarbeid mellom nasjoner, spesielt mellom USA og Russland. Vi støtter ingen russiske politikere. Hver dag takker jeg Gud for at vi er i live, svarer han oppriktig.

Av John Berg
Forsvarsanalytiker

RUSSENE MODERNISERER - DEL 2

(Del 1, som omfattet kampflystyrker og strategiske bombefly, sto i Offisersbladet 3/2014. Spalteforfatteren har tilføyd litt supplerende info i parentes.)

Også russernes transportflykapasiteter er reorganisert i senere år. Prioritet 1 er strategisk transport av bakkestyrker, spesielt luftlandestyrkene VDV (Vozdushno-Desantnye Voyska), skriver Piotr Butowski i Combat Aircraft. De viktigste flytypene er de svære Antonov An-124 (NATO-betegnelse "Condor", nyttelast maks 120 tonn) og et mindre antall av den gamle An-22 "Cock" (nyttelast maks 60 tonn), og som viktigste flytype Iljushin Il-76MD "Candid". Transportkommandoen har hovedkvarter i Moskva og hovedbasen er Tver/Migalovo (nordvest for Moskva). Stasjonert her er også seks An-124-100 og 14 Il-76MD som organisatorisk er samlet i et kommersielt frakteselskap, 224th Flight Unit, men som tilhører transportflystyrkene. Videre finnes en del transportflykapasitet under luftkommandoene.

De gamle An-22'ene ventes å bli moderat

oppgradert og holdt i tjeneste til ca. 2020. Det finnes ca. 20 An-124-100, som oppgraderes, og 10-20 nye An-124-100-150, maks nyttelast økt til 150 tonn, ventes levert de nærmeste to, tre årene. Ca. 40 Il-76MD oppgraderes til Il-76MD-90, nyttelast maks 50 tonn, mens AviaStar-SP i Uljanovsk snart starter bygging av nye Il-76MD-90A, også kjent som flytype 476, maks nyttelast 52 tonn og økt rekkevidde. Kontrakt på 39 fly ble undertegnet 3. oktober 2012. (Trolig kommer det flere kontrakter.)

Il-76MD-90A vil bli russernes viktigste transportfly i flere tiår fremover. Flytypen vil også komme i Il-78MD-90A tankfly versjon, og som Beriev A-100 AWACS, A-90 EK og A-90M laserbevæpnet versjon.

Et spesielt interessant prosjekt i disse tider er den nye ukrainsk-russiske Antonov An-70, maks nyttelast 47 tonn. Flytypen, verdens første med propfan motorer, har en lang, vanskelig forhistorie og i 2006 var russerne grinet og gikk ut av samarbeidet. De kom imidlertid inn igjen i 2009, og 12. mai 2010 bekreftet russiske myndigheter at man ville gjenoppta finansieringen. Russerne skal i første omgang ha 60 av flytypen og ukrainerne to (ifølge noen kilder opptil fem). Produksjonen er fordelt mellom Antonov (like ved Kiev) og russiske KAPO i Kazan. Russerne trenger flyet og vil nok komme i en viss kattepine hvis de igjen går ut av samarbeidet, som følge av konflikten med Ukraina. Et samarbeid er nylig inngått med indiske Hindustan Aeronautics Ltd. om et middels-tungt/lett transportfly. (Piotr Butowski, Combat Aircraft Monthly mars 2013, feb 2014)

RUSSISK KANON/BK

Russerne har nå eksportert sin nye 2S31 Vena selvdragne 120 mm feltartilleri kanon/bombekaster til Azerbaijan og Venezuela. Slike kombinerte kanon/bk'er er en lang tradisjon i den russiske hæren. 2S31 Vena produseres av Kurganmashzavod.

Kanon/bk'en er integrert på BMP-3 stormpanservogn chassis. Skytset er en 120 mm riflet 2A80 kanon med hydraulisk rekylsystem og halvautomatisk lading med trykkluft rammer, kjøling og indikator som varsler ved for høye temperaturer. Den kan skyte med høy elevasjon og opptil seks granater/min.. Kanonen kan skyte artilleri- og bk-granater og også vestlige ammunisjons-typer. Med HE-FRAG (High Explosive - Fragmentation) bk-granat oppgis rekkevidde til 7100 m og med HE-FRAG artillerigranat til 13.000 meter. Ammunisjonstyper inkluderer

også HEAT (High Explosive Anti-Tank), røyk, lys og KM-8 Gran M1 laserstyrt prosjektil med HE stridshode og oppgitt rekkevidde på 9000 m. 2S31 Vena har også et 12,7 mm maskingevær. Som BMP-3 er den fullt amfibisk. Den har et selvforsvarssystem med seks launchere på hver side av tårnfronten, og detektorer som utløser 81 mm aerosol skjermende granater. 2A80 kanon/bk'en er også retrofittet på eldre 2S34'er. Disse har trolig ikke 2S31s avanserte ildledningssystem. En videreutvikling av 2S31 er trolig på trappene, sammen med flere andre nye panserkjøretøyer. (Christopher F. Foss, Jane's International Defence Review mai 2014)

SNUSHANE FLYR VIDERE

USAs meget interessante flyvende snushane, MC-12W Liberty, samles nå hovedsakelig i AFSOC (Air Force Special Operations Command), som får 43 av de ialt 51 flyene. Hæren får de øvrige åtte. MC-12W Liberty er basert på Beechcraft Super King Air 350 og 350 ER (Extended Range) tomotors business turboprop fly. Flyene har en maks takeoff vekt på 7 - 7,5 tonn og en rekkevidde på 2.770 km (350 versjon) og 4400 km (350ER versjon). De har fløyet i Irak og Afghanistan som bemannede partnere og alternativer til førerløse droner siden 2009 og beskrives som "a complete collection, processing, analysis and dissemination system. It provides ground forces with targeting data and other tactical intelligence." Besetningen er på to flyvere og to systemoperatører.

De fleste av flyene samles nå på basene Cannon og Hurlburt, men 13 av dem vil gå til Air National Guard på Will Rogers flystasjon i Oklahoma. (Air Force Magazine mai 2014)

USA ØKER TILSTEDEVÆRELSE

Tross kritisk reduserte forsvarsbudsjetter treffer USA nå skritt for å øke sin tilstedeværelse i Stillehav-Asia regionen, som svar på kinesisk aktivitet i blant annet Sør-Kinahavet. En foreløpig avtale er inngått med Filippinene om amerikansk adgang til å bruke den tidligere amerikanske, nå filippinske basen Clark, og baser på Palawan, Cebu, Nueva Ecija, og andre steder. US Air Force har forholdsvis nylig også deployert kampfly til blant annet Tinian i Marianene, kjent fra harde kamper under andre verdenskrig. Tinian ble brukt som base da to atombomber ble sluppet over Japan i august 1945. (Air Force Magazine mai 2014)

Antonov 124.

Ilushin 76MD 90A.

2S31 Vena.

Beechcraft Super King Air 350.

NFF grunnlagt 1963

NFF Norsk Flytteforbund

A-B Flyttebyrå

Bjørghaug, 7750 Namdalseid
Tel 74279115
Faks 74279116
post@ab-flyttebyra.no
www.ab-flyttebyra.no

H. Konglevoll Transport AS

Jordalsvegen 42,
5105 Eidsvåg i Bergen
Tel 55259800
Faks 55259898
post@hkonglevoll.no
www.hkonglevoll.no

Hasselberg Transport AS

Håndverkervn 8, 9018 Tromsø
Tel 77633333
Faks 77635558
firmapost@hasselberg.no
www.hasselberg.no

Håkull AS

Stokkamyrveien 22, 4313 Sandnes
Tel 51636060
Faks 5163 6050
flytting@haakull.no
www.haakull.no

Kongstein Transport AS

Thranesgt 2, 3187 Horten
Tel 33041128
Faks 33043324
post@kongstein.no
www.kongstein.no

Kristiania Visergutkontor AS

Verkseier Furulundsv 21, 0668 Oslo
Tel 22151555
Faks 22151563
visergut@kvk.no
www.kvk.no

Kaarvands Transport

Brøttemv. 147, 7072 Heimdal
Tel 72889500
Faks 72889501
o-kaarv@online.no

Rekdal Transport AS

Breivika Industriv. 41, 6018 Ålesund
Tel 70117900
Faks 70117901
post@rekdal-transport.no
www.rekdaltransport.no

Skullerud Flyttebyrå AS

Hannestadvn 7, 1617 Fredrikstad
Tel 69392000
Faks 69397340
Firmapost@skflytte.no
www.skflytte.no

H K Solberg AS Transport

Boks 4033, 4689 Kristiansand
Tel 38044111
Faks 38044315
post@hk-solberg.no
www.hk-solberg.no

Svenn's Transport AS

Bodøterminalen, 8001 Bodø
Tel 75578980
Faks 75578981
info@svenn.no
www.svenn.no

Vinjes Transport AS

Østre Rosten 98 B, 7075 Tiller
Tel 72900900
Faks 72900939
flytting@vinjes.no
www.vinjes.no

Adams Express

Filipstadveien 2, 0250 Oslo
Tel 23011450
Faks 23011451
oslo@adamsexpress.no
www.adamsexpress.no

Adams Express Stavanger

Dusavikveien 21, 4007 Stavanger
Tel 51523275
Faks 51524907
stavanger@adamsexpress.no
www.adamsexpress.no

Adams Express Bergen, Konglevoll

Jordalsvegen 37, 5105 Eidsvåg i Åsane
Tel 55259800
Faks 55259898
bergen@adamsexpress.no
www.adamsexpress.no

**FLYTTING ER EN TILLITSSAK
– SE ETTER NFF LOGOEN**

NFF Norsk Flytteforbund
– Når kvalitet og service teller

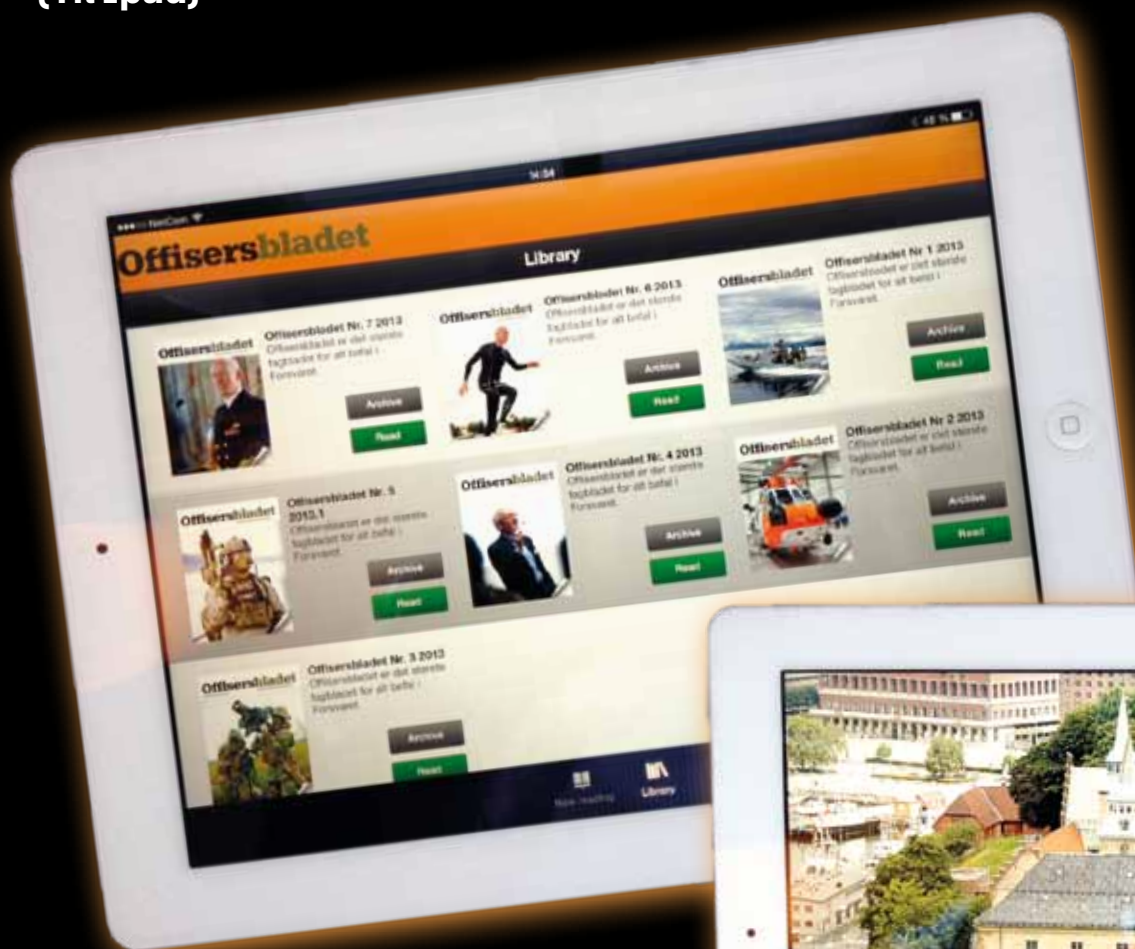
www.flytteforbund.no

LAST NED OFFISERSBLADET-APPEN

– få en annerledes leseopplevelse!

(Til Ipad)

Offisersbladets app!

Last ned utgavene
og du har ditt eget
Offisersbladet-bibliotek.

Fremragende bildekvalitet
på lesebrett-utgaven, og
tekstspalter du selv drar
opp med fingeren.

